

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggel órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszakos lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dca. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Uj külpolitikai uton

halad mostantól kezdve Románia és ezt az utat a minisztertanács megállapította, a parlament pedig legutóbbi ülésén jóváhagyta. Az ország eddigi külpolitikája bizonyos nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartásában nyilvánult meg, melyek mind azt a célt szolgálták, hogy a békét ne csak Romániában óvják meg, hanem az egész Balkánon is. Ennek a célnak a szolgálatában állt a kisantant-szerződés és a balkáni államok blokka is. A kisantant szerződés hatályát veszítette, amikor csaknem két év előtt az egyik tagállam, Csehszlovákia, megszünt önálló nemzeti és állami létét élni, a balkáni államok szövetsége pedig szintén súlyos sőrüléseket szenvedett, amikor kiderült, hogy komoly veszedelem esetében nem nyújtotta azt a védelmet, melyet tőle vártak. Ilyen körülmények között a viszonyok maguk determinálták Románia állásfoglalását, hogy eddigi külpolitikáját revízió alá vegye. Ez megtörtént a két nap előtti minisztertanácson és végérvényes határozattal vált a parlament ülésén. Súlyos, az ország területi integritását érintő események játszódtak le és ezek adták meg a lökést annak az elhatározásnak, mely már az események méhében vajudott, hogy új utakra kell vezetni a külpolitikai tevékenységet.

Az elhatározás jelentőségén túl nem lesz felesleges rámutatni olyan hibákra, melyek oka nem a bucarestii kormány vonalvezetéséből keletkeztek, hanem egyes nagyhatalmak kéretlen prókátorágából. A múlt esztendő Anglia és Franciaország részéről a garanciavállalások jellemezték. A nyugati nagyhatalmak bekerítési politikájuk érdekében igyekeztek megnyerni a maguk ügyének az európai államokat és ezt úgy vélték elérhetni, hogy területi integritásukat kezességét vállalták. Így volt ez Lengyelországnak, Finnországnak, Norvégiának, Belgiumnak, Dániának és az erzsécsárta országoknak is. Ünneppélyesen kijelentették, hogy bármilyen támadás esetében támogatást és segítséget nyújtanak ezeknek az országoknak és megvédik őket. Hogy miként védették meg, ezt szemléltetően mutatta Lengyelország példája, melyet belehajóztak a Németország elleni harcba, majd tizennyolc napon keresztül, míg a német hadsereg példátlan lendülettel keresztülgázolt a lengyel területen, megelégedtek rokonszenvennyilatkozatokkal. Hogy ezeket mennyire értékelték a lengyel hivatalos körök, misem bizonyítja inkább, mint az, hogy a lengyel államfő a hadsereg fővezérével együtt megszökött az országból és a szerencsétlen népet magukra hagyta. Ugyanúgy jártak a többiek is és szinte szállóige lett a nemzetközi életben, hogy mentse meg mindenkit az Isten az angolok garanciájától.

Norvégiát ellenállásra biztatták, küldtek is egy-két hajónyi katonát segítségül, de amikor szorult a kapca, ezeket a mutatóba küldött egységeket is behajózták és visszavitték Angliába. Norvégiát kénytelen volt letenni a fegyvert. Ugyanúgy járt Hollandia is, mely szintén csakhamar megtisztult az angol katonáktól és most már csak annyiban szerepel az angolok haditerveiben, hogy naponta bombavetők látogatják az egyes nagyobb városokat és elpusztítják azt, amit a háború eddig megkímélt. Hollandia után Belgium is letette a fegyvert, majd Franciaország is kénytelen volt fegyverszünetet kérni. Nem azért, mert az angol segítség túlnagy lett volna. Ellenkezőleg, amint hivatalos francia körök megállapították, mert az ígért száz hadosztály helyett 10 érkezett francia földre. Ezek a nagyon szomorú példák kévtették arra a kormányt, hogy Románia nevében lemondjon arról az Anglia által a múlt áprilisában adott garanciáról, melyet Bucarestben soha nem kértek és

amelyet London politikusi azzal a nyilvánvaló céllal tukmáltak reá az országra, hogy ellenében kerüljön azokkal a hatalmakkal, melyek szemben állottak és ma is szemben állanak a nyugati demokráciákkal.

Románia ezzel az elhatározásával szakított eddigi külpolitikájával és új utakat jelölt ki a követségre. Ezt az új utat megjelölte már öfelsege, amikor nemrégiben rendeltörvényben biztosította a Nemzet Pártja megalakítását és a

totalitárius eszmék szolgálatában való átalakítását az állami életnek. A nyugati demokráciák módszerei megbuktak a gyakorlatban és ennek a bukásnak a tanulságait kívánja hasznosítani a maga javára Románia is. Súlyos történelmi időkben és fájdalmas megrázkódtatások közepette történik ez a változás, de bízunk kell abban, hogy meghozza gyümölcsseit és megkíméli az országot a háború minden véres veszedelmétől.

ORSZÁGOS GYÁSZ

Basarabia elvesztése miatt

A képviselőház és a szenátus gyászülése. Az uralkodó és munkatársai elkerülték a felesleges vérontást

Bucarestből jelentik: A képviselőház szerlén délután 17 órai kezdte ülését. Az elnök Radulescu Motru a következő beszédet mondotta:

— Képviselő urak! Ebben a súlyos és szomorú időpontban: a mai napon, amikor a mi drága és szeretett Basarabiánk és Bucovinánk területéről csapataink kivonultak, azt tartom helyesnek és méltónak, hogy a Ház ülését halasszuk el és önmagunkba szállva, megilletődéssel foglalkozunk lelünkben a nagy csapással.

A képviselőház tagjai állva hallgatták végig az elnök bejelentését, majd a gyász jelölje egy percig néma meghajlással emlékeztek meg a nemzetet ért nagy veszteségről. A Ház legközelebbi ülésének időpontját később fogják közölni.

A szenátus a gyász jelölje ugyanacsak elhalasztotta mára kitűzött ülését és az új ülés időpontját szintén később fogják közölni.

BUCURESTIBEN MEGKONDULTAK A HARANGOK.

Bucarestből jelentik: A szerdai országos gyász impozáns és méltóságjeljes külsőségek között nyilvánult meg úgy a fővárosban, mint szerte az országban. Gyászfátyollal bevont trikolorok lengtek mindenütt hirdelve a nemzetre szakadt nagy csapást. Déli egy órakor egy percre néma csend borult

a máskor hangos uccákra, a forgalom megállt és a polgárok milliói egy percre néma magukbaszálló megilletődéssel gyászoltak. Bucarestben megkondultak a harangok és minden igaz román lélek érezte, hogy a mai nap nagy tanulságot és parancsot nem lehet elfelejteni. A bucarestii rádió déli 2 órakor 5 perccel hamarabb kezdte meg műsoradását, gyászdalokat játszott a zenekar, majd a hírek után klasszikus zeneszerzők műveit közvetítette.

ÖFELSEGE AZ ORSZÁG MINDEN RÉSZÉBŐL KAP HÓDOLÓ TÁVIRATOKAT.

Bucarestből jelentik: Öfelsege, mint a Nemzet Pártjának legfőbb vezetője a legkülönbözőbb társadalmi osztályoktól kap hódoló táviratokat. Távirat érkezett a királyi udvarhoz Suceava metropolitájától, Samsonovici tábornoktól, a veteránok szövetségétől, a gazdasági egyesületektől, a temesvári Polytechnikum diákszövetségétől, a kereskedelmi és iparkamaraik szövetségétől, a kolozsvári diákszövetségétől és még számos vezető egyéniségtől. Urdarianu miniszter, a párt vezérkari főnöke ugyancsak nagyszámú táviratot kapott, amelyben csatlakozásukat jelentik be a különböző egyetemek tanárai és ifjúsági szervezetei, az ukrán komité, az állatorvosok, könyvelők és mérnökök országos egyesülete, valamint még számos más intézmény.

Gondoskodás történik a menekültek elhelyezéséről

Bucarestből jelentik: Az orosz megszállás elől Bucarestbe menekült bukovinaiak propagandaegyesületét alakították, amelynek elnöke Mamailuc egyetemi tanár lett.

Macovei közlekedésügyi miniszter felhívást intézett a CFR személyzetéhez, hogy a menekültek felségélyezésére legalább, egy napi fizetésüket, de lehetőleg jelentős összeget ajánljanak fel.

Az igazságügyminisztérium az összes menekült bírakat és államügvedeket új állásokba nevezte ki és felszólította őket, hogy új beosztásaikat nyomban foglalják el.

A Banca Nationala közli mindazokkal, akiknek a Szovjet által megszállott területeken létező Banca Nationala fióknál volt befizetni, vagy kapni valójuk, hogy ezen pénzügyi ügyletek elintézésére a Nemzeti Bank központi irodájában, Bucaresti, Strada Lipskani 25, külön ügyosztályt létesítettek.

Petre Andrei közoktatásiügyi miniszter 1 millió leles rendkívüli hitelt nyitott a menekült tanerők felségélyezésére.

BEFEJEZŐDÖTT A KIÜRÍTÉS

A nagyvezérkar jelenti, hogy a kiürítési munkálatok a végleges Suceava-Pruth vonalon ma déli 12 órakor befejeződtek. A rossz idő körülmények között szállítási nehézségek állottak elő, ezért még kiegészítő teendők is vannak.

ROMÁNIA NEMCSAK A SAJÁT, HANEM DÉLKELETEURÓPA ÉRDEKEIT IS SZEM ÉLŐTT TARTOTTA — IRJA A PICCOLO

Rómából jelentik: A Piccolo című olasz lap megállapítja, hogy Bessarabia és Észak-Bukovina többé nem Románia részei. Vajon meg lehetett volna-e fegyverrel védeni a besszarabok régi földjét és Vasile Alexandri virágos kertjét teszi fel a kérdést a lap. Nagyon bizonytalan vállalkozás lett volna ellenállni a szovjet hadseregnek — állapítja meg ezután.

Carol király és munkatársai elkerülték a felesleges vérontást
 A román nép, amely már több súlyos megpróbáltatásnak volt kitéve történelme folyamán, saját érdekein kívül Délkelet-Európa érdekeit is szem előtt tartotta.

KÜLFÖLDI LAPVÉLEMÉNYEK A ROMÁNIAI ESEMÉNYEKRŐL

Berlinből jelentik: A Frankfurter Zeitung Romániának arról az elhatározásáról, hogy lemond az angol-francia garanciáról, azt írja, mond az angol-francia garanciáról, azt írja, hogy az európai államok nagykorúak és saját maguk választják meg azt az utat, amit követni akarnak. Franciaország az elszenvetett katonai vereség után nem képes a Balkánra feljajlótt garanciális ígéreiteit beváltani és Angliát az európai kontinensen semmiféle szere-

pet nem játszik. A múlt év őszétől kezdve minden német katonai, vagy politikai győzelem mind nagyobb mértékben szorította ki Angliát a kontinensről. Románia legutóbbi akaratmegnyilvánulása pedig mindenkorra

véget vetett Anglia kontinentális politikájának.

Genf-ből jelentik: A Tribune de Geneve foglalkozik Basarabia történetével és kifejti, hogy a proletár diktatúra után megalakult a moldovai román nemzeti tanács, amely elismerve a román nép felsőbbbőségét, saját elhatározásból kívánja a hozzácsatolást az anyaországhoz: Romániához.

A GYÁSZ TEMESVÁROTT

Temesvár polgársága is a legnagyobb együttérzéssel adott kifejezést a nemzeti gyásznak. A házak és középületek ormán tegnap gyászfátyollal bevont nemzeti zászlók lengtek és pontosan déli egy óraker a rendőrök sipjézésére a város területén az összes járművek és a járőrök is megálltak. A forgalom egy percre megszűnt, a gyárakban megálltak a gépek és a város ebben a percben megilletődve, mélységes csenddel adott kifejezést a nagy gyásznak. Egy perc múlva újból megindul a közlekedés és a munka.

A támadás körülményeiről természetesen nem szivárgott ki semmi, de az a legközelebbi jövőben várható.

A tengelyhatalmak hadseregei Belgiumban, Hollandiában és Norvégiában nagyszabású felvonulást eszközöltek.

Berlinből jelentik: A Jersey és Guernesey szigeteknek német haderők által történt elfoglalásáról a Német Távirati Iroda azt írja, hogy ennek rendkívül nagy katonai jelentősége van, mert az innen nem messzire fekvő Alderney sziget Anglia számára elvesztette stratégiai értékét. A Normann szigetek néven ismert sziget-csoport földrajzi szempontból Franciaországhoz tartozott és csak a középkorban, a száz éves angol-francia háború befejezése után került Angliához.

A HÁBORÚ ELHATÁROZÓ FORDULATHOZ ÉR

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség jelenti, hogy olasz és német katonai körökből szerzett értesülés szerint

három napon belül megindul a nagy offenzíva

az angol szigetország és birodalom ellen.

A Popolo di Roma megállapítása szerint a háború néhány napon belül elhatározó fordulat-hoz ér és

közeledik az a halálos csapás, amelyet Anglia szíve ellen irányítanak.

Rómából jelentik: A Popolo di Roma a következőket írja: Angliában a harc folytatásául és a győzelemről beszélnek, — valójában azonban félnek. A nagyiparosok féltik üzemeiket a bombázásoktól és ezek békét akarnak, a pénzemberek tőkéiket Kanadába mentik el. Az angol kormány ugyancsak intézkedéseket tett, hogy a nemzeti vagyon egyrészt biztosítsa és a muzeumok értékét, valamint az állami vagyontárgyakat átküldi az Atlanti-óceánra. Angliában csendes kitérés folyik — írja az olasz lap.

Megtalálták a németek a francia vezérkar titkos terveit

Gamelin tábornok ki akarta terjeszteni a háború egész Európára. Németország hatalmas előkészületeket tesz Anglia megrohanására

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy a német vezérkar, valamint a politikai rendőrség információs osztálya a Loire melletti La Charite falú állomásán egy megrongált állapotban lévő oláhgyártó vasúti kocsi megvalósította a francia vezérkar titkos osztályának egész levéltárát. Olyan nagyszabású okmányoknak jöttek a nyomára, amelyek kétségteljes bizonyítják, hogy az angol és francia államvezetőség a háború nagyarányú kiterjedését óhajtott. A két nyugati hatalom gyenge katonai felkészültsége miatt beakarták vonni a háborúba az összes kis nemzeteket. Németországot főként két gazdasági szempontból akarták lehetetlenné tenni:

1. A svéd szén és ércbányáktól elakarták zárni a birodalmat, vagy pedig teljesen le akarták rombolni ezeket a bányákat.

2. Ezenkívül az oroszországi és európai petróleum telepektől is megakarták fosztani a németeket.

Ez okmányokból kiderül, hogy Skandináviának a háborúba való bevonásával Németország ellen 10 hadosztályt kaptak volna és a román, török, görög és jugoszláv államoknál ugyancsak a birodalom ellen való háborúba indításával mintegy 100 hadosztályra tettek volna szert saját céljaik megvalósítására. Így alakult volna ki ez a kis államok kárára és terhére menő arevonai Németország ellen, azonban a nyugati hatalmak vezetőiben hiányzott a határozottság és Németország villámháborúja megakadályozta őket terveik keresztülvételében. Megtalálták az okmányok között Gamelin tábornok 1940 május 12-én kelt bizalmas parancsát, amelyben elrendeli, hogy ezt az irattartást nagy titoknak kell kezelni, nehogy az esetleg a német hadvezetőség kezébe kerüljön és később felhasználható legyen a szövetségesek ellen politikai téren. A német külügyminisztérium erről az egész irattartásról kiadja a hatos számú Fehér Könyvet, azonban az okmányok nagyrészt már a Fehér Könyv megjelenése előtt nyilvánosságra fogják hozni.

NÉMET TENGERALATTJÁRÓK TOBB ANGOL HAJÓT SÜLLYESZTETTEK EL

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállás mai jelentése a következő: Suchard kapitány, egyik tengeralattjáró parancsnoka 24.000 tonna ellenséges hajót elsüllyesztéséről tett jelentést, amelyek között volt a 9000 tonnás Atelel angol gőzös is. Egy másik tengeralattjáró az Északi-tengeren megtámadta a 12.000 tonnás Arandora nevű angol gőzöst. Tengeralattjáróink megtámadták egy ellenséges hajókormányt és elsüllyesztettek egy 12.000 tonnás és egy másik 8.000 tonnás gőzöst. Légi erők rajjai eredményesen bombáztak tegnap angol fegyverkezési ipartelepeket. Július 3-ra virradó éjszaka Dél-Anglia kikötői berendezései ellen intéztek repülőink eredményes támadásokat, míg a nap közben ellenséges repülőök Hollandia felé repülve támadást kíséreltek meg. Vadászgépeink az ellenséges légrajjait harcra készenítették és kettőt közülük lelőttek. Más angol repülőök Németország különböző részein éjszakai támadást hajtottak végre, de ezek nem okoztak kárt. A légi harcok során 1 német repülőgép est le.

FELVONUL A TENGERPARTON A TENGYELHATALMAK HADSEREGE

Rómából jelentik: A Messagero című olasz lap a Csatornában fekvő két angol sziget elfoglalásával kapcsolatban azt jelenti, hogy ez az első lépés az Anglia ellen meginduló nagy támadásnak.

Teljes erővel dühög a légi háború

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium jelenti, hogy ellenséges repülőgépek bombázták Délnyugat-Angliában két várost. 18 személy meghalt, 133 megszebesült.

Rómából jelentik: A Popolo di Italia jelenti, hogy Németországban nem cáfoiták meg az angol légügyi minisztériumnak azt a híradását, hogy a németek határidőre robbanó gyújtó bombákat dobtak le angol területre. A lap szerint Németországnak ez egy olyan ellenrendszabálya, amely azért történt, mert Westfalában egy angol légierők által ledobott bomba a földreérés után kilenc óra múlva robbant fel és öt gyermeket megölt. A később robbanó bombákkal az angolok csak éjjel operálhatnak, a németek azonban nappal is. Van azonban egy olyan bomba, írja a lap, amely mindezeknél sokkal erősebb és amellyel a tengely megsemmisíti Angliát.

A svájci szövetségi tanács tiltakozó jegyzéket küldött az angol kormánynak az angol pilótáknak svájci terület felett elkövetett sorozatos határsértése miatt.

ANYÁKAT ÉS NYOMORÉKOKAT BOMBÁZTAK HAMBURGban

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli, hogy angol repülőgépek június 30-ra virradó éjjel bombát dobtak Hamburg egyik városnegyedére.

Az angol bombák megölték egy anyát 5 éves gyermekeivel együtt.

Ezenkívül nehéz kaliberű bombatalálat érte a Caritas nyomorék gyermekek otthonát,

amely a templom mellett van. Itt sok volt az áldozat.

BERENDEZKEDIK CLERMONT FERRANDban A FRANCIA KORMÁNY

Clermont Ferrandból jelentik: A francia kormány új székhelyén a szervezési munkák már befejezést nyertek és valamennyi hivatal hétfőn már megkezdte működését. Lebrun köztársasági elnök Royatban székel és itt működik Pétain marsall, miniszterelnök, Chautemps és Laval helyettes miniszterelnök, valamint Marquet belügyminiszter is. A köztársasági elnök a prefektusi épületben megtartott államtanácsban elnökölt.

A francia kormány ideiglenes székhelye igen mozgalmas képet nyújt. Itt telepedtek le a külföldi újságírók is és a különböző hivatalok szállodákban és középületekben helyezték el.

A parlament és a szenátus Cichyban tartja az üléseit.

Vichyből jelentik: A francia kamara és szenátus legközelebbi feladata az lesz, hogy kimondja a nemzetgyűlés összehívásának szükségességét. Ennek a nemzetgyűlésnek kell majd keresztülvinni a mostani helyzet által követelt változtatásokat. A nemzetgyűlés megfelelő hatalommal kell majd, hogy felruhazza a kormányt az újjáépítés érdekében.

Egy másik jelentés arról számol be, hogy a francia paraszok Pétain tábornagy miniszterelnökhöz feliratot intéztek és ebben biztosítják őt teljes bizalmukról.

A FEGYVERSZÜNETHET MEGKÖTÉSE UTÁN ÖT NAPIG VÉDTE MEG A MAGINOT-VONALAT EGY FRANCIA HADSEREG

Vichyből jelentik: Weygand tábornok hadügyminiszter napiparancsot adott ki és ebben közli a francia hadsereggel, hogy 22000 főnyi tiszti, altiszti és közlegény a Maginot-vonal egyik szakaszát a fegyverszüneti egyezmény aláírása után hősiesen védte. A francia hadvezetőségnek nem állott módjában az ellenségeskedések beszüntetésének híré közölni és a francia parancsnokok nem hittek annak a német közlésnek, amely az ellenségeskedés beszüntetéséről szólt. Csak öt nap múlva lehetett az összeköttetést helyreállítani és közölni a hős védősereggel az eseményeket.

KONGRESSZUSRA ÜLNEK ÖSSZE AMERIKA ÖSSZES ÁLLAMA

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök aláírt egy rendeletet, amely az Egyesült Államok hadseregeinek a nélkülözhetetlen hadianyag, repülőgépek és hadieszközök kivételét engedélyhez köti.

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány Washingtonba interamerikai kongresszust hívott össze, amelyre valamennyi észak- és délamerikai hajózási társaság meghívást kap. Nem hívják meg azonban a kongresszusra Kanadát, ami az érdeklődőkben nagy feltűnést keltett.

NÉMET KATONÁK VÉGIK A VAM-SZOLGALATOT A SVÁJCI-FRANCIA HATÁRON

Bernből jelentik: A svájci-francia határon motorizált német katonák vették át a vámszolgalatot és tegnapról kezdve Genf-től kezdve végig az egész határ mentén már német őrszemek állanak. A mezőgazdasági határforgalom egyelőre megszakadt.

Sikertelen angol támadások Keletafrikában

Az angolok Capruzzo olasz erőd elfoglalását jelentik

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli az olasz nagyvezérkar hivatalos jelentését, amely a következő: Kelet-Afrika határán angol haderők erős támadást intéztek az ott állomásozó olasz egységek ellen. A támadás után az angol csapatok sok lőszer hátrahagyásával elmenekültek. Az ellenség e támadás során 2 repülőgépet veszített. Más helyen végrehajtott angol légi támadások nem jártak sikerrel. Olasz repülőgépek Adenben eredményesen bombáztak katonai célpontokat és kikötői berendezéseket.

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség jelenti, hogy az olasz fegyverszüneti bizottság Pinto tábornok vezetésével egyik olaszországi városkában ma megkezdte munkáját.

A Stefani ügynökség egy másik jelentést is közöl, amely szerint Graziani tábornok, akit mint ismeretes most neveztek ki Balbo Italo utódjává, megtartja továbbra is a vezérkari főnöki tisztjét.

Londonból jelentik: A Reuter távirati iroda jelenti: Kairóból érkezett jelentések szerint angol csapatok támadást kezdtek Capruzzo erődénél az olasz csapatok ellen. Capruzzo erődöt az angol csapatok elfoglalták és ezt az erődöt most támaszpontnak használják az offenzíva számára.

Ugyancsak támadás indult az olasz Szomáliában levő Barumo erőd ellen is.

(Rador.)

A nap

NIVEA jegyében áll!

Ez jelent: eszményi időt, hogy a NIVEA által megerősített bőrt a nap által barníttassuk. Használja ki a napot amennyire csak lehet, de ne NIVEA nélkül! A nap és a NIVEA egészségének és arcbőrének legjobb hatószere. Amellett oly olcsó a NIVEA!

NIVEA-Creme
dobozban
és tubusban

Ostromállapotra vonatkozó új rendelkezések

Minden fegyvert és robbanó anyagot be kell szolgáltatni. Tilos minden gyülekezés és propaganda. Idegenek utlevél nélkül nem tartózkodhatnak az országban

A bucuresti hadtestparancsnokság az ostromállapotról szóló törvény értelmében a következő rendeletet bocsátotta ki:

1. Minden fegyvertartási engedély hatálya megszűnik, kivéve a vadászfegyverek, a tartalékos tisztek és az ipari üzemek védelmére rendelt örök engedélyei, akiknek engedélyeit 1940 május 29. után adta ki a katonai hatóság.

2. Mindenki, akinek fegyvertartási engedélyt bevonták, vagy akinek fegyvere, lövtönye, vagy robbanó anyaga van, köteles azt 1940. július 6-án déli 12 óráig a városokban a rendőrkerületknél, falvakban a csendőrségek-nél nyugta ellenében beszoigáltatni.

3. Mindenki köteles a gáz- és légvédelmi rendelkezéseknek engedelmeskedni.

4. Senki sem utasíthatja vissza katonai személyek, a hadsereg járműveinek, vagy állatainak befogadását és elszállásolását.

5. Minden vendéglő, illetve élelmiszerforgalmazási helyiség este 23 órakor bezárandó.

6. Véglegesen bezárnak minden olyan klubot, vagy nyilvános helyiséget, amellyel behízyonosodik, hogy a hadsereg, vagy az államvédelemre vonatkozó híreket beszélnek meg, vagy terjesztenek.

7. Tilos minden szabad ég alatt, zárt, vagy nyílt helyiségben tartott gyűlés, engedély nélkül.

8. Tilos bármilyen formában, vagy módon olyan idegen hatalom javára szóló propaganda, amely hatalommal konfliktusban állunk és az a lakosság izgatására és a hadsereg munkájának kárára szolgál.

9. Tilos minden propaganda bármilyen módon is, amely szabotázst, zendülést, föladalmi propagandát, a rekvirálás, vagy adókvetés elleni felbujtást, egy szóval a polgárság erkölcsének megméltetését és a katonaság tekintélyét rontja.

10. Akinek tudomása van ilyen felforgató cselekményeket elkövető egyénokről, köteles azokat a katonai, vagy polgári hatóságnál nyomban feljelenteni.

11. Tilos bármilyen formában, vagy helyen kommentálni, közölni, vagy tovább adni akár valakinek saját véleményét is csapattevésekről, katonai személyekről, a román állami szövetségeinek hadseregéről, vagy azokról a személyek-

ről, akik a hadsereghez tartoznak, vagy azok rendelkezése alatt vannak.

12. Tilos vasúton, országúton, víziúton, vagy levegőben bármilyen idegennek utlevél, vagy más személyazonossági okmány nélkül utazni, illetve közlekedni.

13. Tilos nyílt mezőn tüzet gyújtani, amely távolról látható és a lakásokban az elsötétítési rendelet pillanatában el kell oltani a lámpákat.

14. Tilos idegen személyeket, vagy katonákat a hatóságnál történő bejelentés nélkül a lakásban tartani, vagy eltitkolni.

15. Senki sem tagadhatja meg, ha rendőri vagy katonai hatóság igazoltatja.

16. Ha bárki idegen repülőgépet, vagy ejtőernyős jelenlétét látja, nyomban, bármilyen módon a leg sürgetőbbben jelenteni tartozik ezt a katonai hatóságoknak.

17. Minden katonai személy — kapott parancs nélkül is — köteles az ejtőernyőt megtagadni, azt hárképtelenné tenni és letartóztatni. Ugyanígy mindenki tartozik a segítségére menni annak a katonai személynek, aki ejtőernyőssel küzd. Tilos katonai személyeket az ejtőernyősökkel való harcban megakadályozni, vagy azokat a polgári személyeket gátolni, akik az ejtőernyős megjelenését fel akarják jelenteni.

18. Szigorúan tilos bárkinek is katonai hatóságok, kaszárnyák, kórházak, katonai raktárak, vasútállomások, vonatok, repülőterek, gyárak, ipari üzemek, illetve minden nemű olyan más helyeken sétálni, vagy tartózkodni, ahol katonai őrizet van, de tilos még ilyen helyiségek és épületek közelében tartózkodni is.

19. Senki sem tarthat rádióadót, drótnélküli táviró állomást, vagy posta galambolat katonai engedély nélkül. Postagalambokat, sem venni, sem eladni nem szabad.

20. Tilos magán személyek levelezését akár helyben, akár egyik városból, vagy községből a másikba vinni.

21. Tilos akárcsak a legkisebb rossz akarat nélkül is a polgári hatóságok körében, kaszárnyákban, vonatokon, hajón, állomásokon, vagy bárhol pánikot kelteni.

22. Minden személy, aki hatósági parancsot kap, köteles azt végrehajtani, aki pedig e parancs végrehajtásának felügyeletével van megbízva, a felügyeletet a leglelkimertesebben elvégezni tartozik.

23. A fenti rendelkezések ellen vétők egy hónaptól 2 évig terjedő főbüntetéssel és a büntetőrendvény szerinti mellékbüntetéssel sújtandók.

24. Aki segítséget, vagy akárcsak védelmet nyújt az elkövetőknek, ugyanolyan büntetésben részesül, mint a büntetettek.

25. Ugyancsak a büntetésekkkel egyforma büntetésben részesülnek a büntársak és felbujtók.

26. A fenti rendelkezések 18-ik pontja ellen vétők, akiknél fényképezőgép, filmvelvevőgép van, vagy akikről behízyonosodik, hogy rajzokat, vagy festményeket akartak ott készíteni: 1. ha román állampolgárok 5 évtől 25 évig terjedhető kényszer-munkára és polgári jogaik 3—10 évi elvesztésére büntetnek. 2. Az idegen, ha ezt elköveti és nem áll a román állam szolgálatában, 5 évtől 14 évig terjedhető kényszermunkára és ha a román állam szolgálatában áll, 10 évtől 25 évig terjedhető kényszermunkára büntetik és polgári jogait ugyancsak 3—10 évig terjedő időtartamra veszti el.

27. Az árulásban, kémkedésben, hítlenségben, fejségárlásban, a belső, vagy külső ellenséggel való szövetségben való bűnöket, büntársakat és felbujtókat a C. P. Carol II. 230 szakasza értelmében 2 hónaptól életfogytiglani kényszermunkára ítélik, valamint 2000-től 100.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

28. Érvényben marad az 1939. december 31-én és 1940 május 25-én kiadott rendelet, amely a gyárak, ipari üzemek és petróleum telepek védelmére vonatkozik.

29. A rendeletben foglalt bűnesetek megállapítására, a tettesek letartóztatására és a hadbírószékhez való átszállítására a rendőri és katonai hatóságok kötelesek.

30. Ezen rendelet minden nyilvános helyen közzéteszendő és kifüggesztése napján lép életbe.

Bucuresti, 1940. július 3.

Argeseanu Gheorghe hadtesttábornok,
Benoiu ezredes, vezérkari főnök,
Neciu őrnagy, katonai főügyész.

Svéd torpedorombolókat foglalt le Anglia

Stockholmból jelentik: A DNB jelenti: A Faroer-szigeten az angolok lefoglalták a svéd torpedóromboló hajókat, amelyeket a svéd kormány Olaszországban rendelt és most útban vannak Svédország felé.

Anglia garanciát ajánl Irországnak

Newyorkból jelentik: Newyorki ir körökben az a hír terjedt el, hogy Anglia felajánlotta Irországnak garanciáját és e célból cseh és lengyel csapattevéseket küldene oda, de azt kívánja, hogy Irországot védő csapattevések is angol vezetés alatt legyenek.

(Rador.)

A külügyi bizottság foglalkozott az utóbbi idők eseményeivel

Argetoianu külügyminiszter ismertette a Basarabiában történteket Tatarescu miniszterelnök az örök összefogásáról

Bucurestiből jelentik: Ma Most... tartották meg a képviselőház és a szenátus egyesített külügyi bizottságának ülését. Argetoianu Constantin külügyminiszter a következő beszédet mondotta:

— Azért hívtam össze az urakat, hogy felvázoljam Önök előtt mindazokat az eseményeket, amelyek június 26-tól a mai napig lefolytak és amelyek fájdalmasan el nem múltó nyomokat hagytak lelkemben. Június 26-ról 27-re virradó éjszaka a román kormány Davidescu moszkvai követünk útján megkapta a szovjet kormány ultimátumát, amely

az 1918-ban hozzáncsatolt Basarabia és Észak-Bukovina átengedését kéri.

Indokolja ezt azzal, hogy a szovjet kormány soha sem nyugodott bele ezeknek a területeknek az elcsatolásába és a jelenlegi nemzetközi helyzet folytán most tartja csak alkalmasnak és szükségesnek az időpontot, hogy a megoldást véghezvigye. A Szovjet hivatkozott arra, hogy nagyrészt ukrán és orosz népesség lakja a földet és Észak-Bukovina átengedését azzal indokolta, hogy ezzel bizonyos mértékben kártalanítás történik a Szovjet számára azért, mert 22 éven át Románia birtokában voltak ezek a területek.

Az ultimátum szövegének ismertetése után így folytatta a külügyminiszter:

— Ilyen nehézségek és megpróbáltatások pillanatában másnapra koronatanácsot hívtunk össze, amelyen a nagyvezérkar főnöke is részt vett. A koronatanács az a vélemény alakult ki, hogy saját örökre vagyunk utalva és az ultimátumot nem utasíthatjuk vissza.

A francia-angol szavatosság elhárítása

— A román kormány — folytatta a külügyminiszter — elsősorban a mai helyzetben a román hadsereg intaktságát és életerejét és népiük elhivatásában vetett bizalmát kívánja megőrizni.

Fájdalommal és az igazságba vetett hittel fogadtuk el a Szovjet feltételeit

és utolsó válaszukban, amit Moszkvába küldöttünk, kértük a határidő meghosszabbítását, hogy a kiürítés teljes rendben folyhasson le. Ugyanakkor megneveztek a közös vegyes bizottságba kiküldött megbízottainkat.

— Szenátor urak, képviselő urak! Egy új korszak nyílt meg Románia külpolitikájában a jelenlegi orientációnkban, a kormány elhatározta, hogy elhárítja magától az 1939 június 30-án kapott francia-angol garanciát. Ebben a pillanatban, amikor a nemzet testéből kihasítódott két értékes tartományunk, a román nép megacélozott szívvel fogadja ezt a legnagyobb borzalmat, ami bennünket a történelem folyamán ért. Isten útjai kiszámíthatatlanok — fejezte be szavait Argetoianu — türelennel nézünk a jövő elébe és még egy-

Sürgönynt küldöttünk tehát a szovjet Kormányhoz, melyben a béke fenntartásának készségét hangoztatva, kértük közös bizottság kiküldését. Barátaink azt a tanácsot adták, hogy meg kell mentenünk a békét Európának ebben a sarkában és mi

azt hittük, hogy esetleges tárgyalások útján, mérsékelhetjük a nekünk tett feltételeket.

A Szovjet azonban június 27-én azzal válaszolt, hogy nem tartja eléggé szabotusnak a román kormány választát és csak Davidescu úr szóbeli kijelentéséből következtet arra, hogy a feltételeket elfogadjuk, ezért újabb jegyzékben június 28-án, délután két órától kezdődőleg azt kívánta, hogy négy nap alatt írítsuk ki a térképen megjelölt területeket, mely alatt a Szovjet csapatait ezeket megszállhatják. Kivánták, hogy 28-án az orosz csapatok megszállják Cernautot, Chisinaut és Cetatea Albat, valamint, hogy a román kormány vállaljon felelősséget a vasutak, mozdonyok, parkok, hidak, raktárak, repülőterek, ipar- és villany-üzemek háborítatlanságáért. Június 28-án este 6 óráig várta Moszkva a választ ezekre a feltételekre.

Soha ilyen megpróbáltatás előtt nem álltunk és alternatíva állt előttünk: Vagy engedünk az orosz követeléseknek, vagy háború lesz.

Ha háborúba indulunk, felidézünk egy borzalmas vérengzést és hátunk mögött nem lett volna biztosítva a rend és a biztonság a többi határok mögött. A háború az egész hadsereget elvesztését jelentette volna, anélkül, hogy más határok felé biztosíthatnánk volna védelmünket.

ségesebben kívánunk hazánk ügyének szolgálni,

szerepettel és hódolattal vesszük körül a zászlót, a trónt és a dinasztíát, mert ezek a kezességük a holnap Romániájáé. Éljen a halhatatlan Románia, éljen a király, éljen a dinasztia.

BASARABIA A ROMÁN NÉP TÖRTÉNELMÉBEN

A külügyminiszter után Tatarescu miniszterelnök, királyi tanácsos emelkedett szólásra:

— A külügyminiszter úr nyilatkozatát kötelességemnek tartom néhány felvilágosítással kiegészíteni. Basarabia 1812-ben szakadt el Moldova testétől és 1918-ban

a nép akarata, az egyfajúság, a közös vallás és szokás, nyelv és történelmi múlt alapján egyesült újból az anyaországgal,

erre való jogunk örök és elévülhetetlen. Bukovina 1775-ben került el Moldovától és 1918 november 28-án a nép egyöntetűen megnyilvánult akarata révén került vissza a természetes etnikai keretei közé. Basarabiában ma 1.800.000 román lakik, az a föld ez, ahol a románság legősibb bástyái a vaj-

zárk állóságának színterét, a román állam és jellegzetességeit kitérve.

— Június 26-ról, 27-re virradó éjszaka volt a döntés éjszakája. Lehetséges lett volna egy háború egy 180 millió birodalommal szemben, egy 20 millió lakossal rendelkező országnak, melynek, mint nekünk, más határokról fenyegető veszélyek fészt kellett tekinteni? A feltételek elfogadásával feloldoztunk két tartományt, nemzeti egységünkön csorbába esett, de

nem veszélyeztetettük Románia jövőjét.

Ma még nem alkalmas az idő, hogy mélyebben kitérjünk azokat az okokat és mellék körülményeket, amelyeket nyugalmas időkben a tárgyilagos oknyomozó történetíró majd megállapít. A húsz év előtti világháború, a nemzeti elvet juttatta győzelemhez. Minden román kormánynak az volt a célkitűzése, hogy az európai egyensúlyban megőrizze hazánk biztonságát. Ez a rendszer megszűnt, a jelenlegi háború új helyzetet teremtett.

Az új világesemények nem tették lehetővé, hogy segítségre számíthassunk, így június 26-án éjszaka egyedül maradtunk. Minden kötelességünk a jövőben katonai erőnk felfokozása. Népiük egy megerősített táborra kell változtatni, mert különböző expansió országaitól állunk. Önmagunk erejével kell megvédeni magunkat. Hálával gondolok a Dnyeszternél szolgálatot teljesített katonáinkra. Biztosítom az átadott területekről menekülni kényszerülteket, hogy külön törvény gondoskodik majd róluk. A fájdalom csak megacéloz bennünket, a jövőbe nézünk, amely még nehéz órákat tartogat számunkra. Törhetetlen hűséggel vállaljuk az áldozatokat, nagy királyunk vezetésével.

A király életével befejezett beszéd után Cioban Stefan dr., a basarabiák és Hatman dr., a bukovinaiak nevében, majd Iorga professzor a parlamenten kívül állók politikai személyiségek nevében beszélt.

Szociális fellendülés a cseh-morva protektorátusban

A cseh-morva lakosság gazdasági és szociális helyzete az elmúlt két évben a várakozásoknak megfelelően javult. Már 1939. júliusában 23 munkaközvetítőhivatalt állítottak fel 85 mellékalomással. 1939 márciusától 1940 márciusáig a munkanélküliek száma 93 ezerrel 19 ezerre esett vissza, a foglalkoztatottak száma pedig 1.7 millióról kerekken két millióra emelkedett. A munkanélküliség lektüzdésére mindenekelőtt az addig fegyverkezésre szánt költségvetési tételt használták fel, amely az 1938-as 4.5 milliárd koronáról a folyó évben 240 millióra esett vissza. A munkabérek 1939. december végéig kerekken 25 százalékkal emelkedtek. Az is hozzájárult a helyzet javulásához, hogy a régi német birodalomban dolgozó cseh-morva munkások 1940 április 1-ig csaknem 84 millió koronát utalhattak át családjuknak. 1938-ban még 135 millió korona munkanélküli segélyt kellett folyósítani. A gazdasági helyzet általános javulásának köszönhető, hogy 1940-ban erre a célra a cseh-morva protektorátusban már csak 70 millió koronát kell fordítani.

Japán és Németország a két legsűrűbben lakott nagyhatalom

A legújabb statisztikai adatok szerint Németországban, ideszámítva a cseh-morva protektorátust is, 730.000 négyzetkilométer területen kerekken 97 millió ember él. Németország lakossága az egész emberiség 4.5%-át, területen elben a földgömb lakott részének mindössze 0.5 százalékát teszi ki. Lakossága lélekszámát tekintve Németország az összes államok sorában a hetedik, területi kiterjedését nézve viszont a huszonötödik helyet foglalja el. Az európai államok között a lakosság számát tekintve a német birodalom Országok után a második helyen áll. Ami a népsűrűséget illeti, Németország négyzetkilométerenként 132 lakossal Japán mögött a világ legsűrűbben lakott nagyhatalma. 1938. január 1-ig Németországban éppenséggel átlag 147 lakos jutott egy-egy négyzetkilométerre. A terület és lakosság viszonya más államokban összehasonlíthatatlanul kedvezőbb. Hollandiában például 37, Spanyolországban 31, Nagy-Britanniában, az Északamerikai Egyesült Államokban és Olaszországban 15, Belgiumban 10, Franciaországban, és Országokban pedig mindössze 9 lakos él egy-egy négyzetkilométeren.

A CAPITOL-ban

Ma csütörtökön

Ha a lányok megnőnek

Deanna Durbin

Az Apollo-ban

Egy anya drámai küzdelme gyermeke boldogságáért.

A kegyes hazugság

Főszerepekben: HILDE KRAHL - E. v. Klippstein - Otto Gebühr

Rodolfo Graziani

Mussolini miniszterelnök Graziani Rodolfo, a győztes abessziniai hadvezért, a híres tábornagyot nevezte ki az északafrikai olasz haderők főparancsnokává. Ebből az alkalomból ismertettük ennek a kiváló katonának az életrajzát.

Erély, szívósság, tetterő, nagy bátorság és a veszélyekkel szembeni teljes közömbösség: ez sugárzik le ennek a nagy olasz katonának az arcáról. Markáns, erős vonalú arca, makacs álla, akaratos, kemény ajka első pillanatra elárulja a hosszú gyarmati szolgálatban kikeményedett, napszitta katonát, aki élete javarészt Afrikában és más forróövi tájak alatt töltötte s szinte már elszokott Európától. Mások ott a szokások, érzések, időtartamok és életpályák. Természetes, hogy a közel három évtizednyi gyarmati szolgálat Graziani is új lelket és új szellemet oltott, makacsabbá, tetterősebbé, szívósabbá, céltudatosabbá lett, mint amilyen az a Graziani volt, aki hajdan a római egyetem jogi karára járt, jogi formulákat tanult s közben verseket írt. Graziani, mint jogász? Majdnem lehetetlen! De Graziani, mint költő? Ez még hihetősebb! Pedig a nagy olasz marsall még ma is áldoz a múzsáknak és, bár verset már régen nem közölt tőle folyóirat, vagy napilap, fiókja mélyen — akárcsak másutt a memoár — gyűlik a költmények száma. A legkeményebb és legvéresebb sivatagi éjszakában is kitört belőle a költő, de a költő soha nem nyomta el, szorította háttérbe a katonát. A műszához tovább maradt hűségese, mint Justiciához.

A kies Flettino falucskában emléktábla jelzi az egyik emeletes házon, hogy „1881 aug. 11-én itt született Neghelli márkija, Graziani tábornagy, Etiópia volt alkirálya”. Az emléktábla csak a kezdő és a legmagasabb állomásokról emlékezik meg, de nem szól a közbeeső, ugyancsak fontos — életrajzokról. Az első állomás Róma, ahol a fiatal Graziani jogi tanulmányokba kezd. A joghoz azonban nincs sok kedve, csak atyja kedvéért erőlteti, aki mindenképpen azon van, hogy fia az ő ügyvédi irodáját örökölje és tovább folytassa a Grazianik nemes polgári vonalát. Rodolfo azonban nem a polgári pályára küldték az istenek. Kalandos vére mind hevesebben és sürgősebben lóg. Arra gondol, hogy a legdicőségesebb az volna, ha katonai pályára lépne, ott megnyílnék az út számára a fényes haditettek egész sorozatára. A második állomás tehát már Eritrea, ahová 1907-ben az első gránátos ezred hadnagyaként kerül s nemskára már részt vesz az ott folyó heves harcokban. A harmadik állomása Tripolisz, ahová öt év múlva kerül, majd Cyreneica, azután Libia.

1915 januárjában kerül vissza az anyaországba. Itt van most rá szükség, az ország nem sokára hadbavonul a franciák és az angolok oldalán és Graziani a Karsztokba kerül. Eppen aznap nevezik ki kapitánynak, amikor hadbavonul. A Karsztok után a Podgorán, a Doberdón, a San Gabrielén, az Asiago fennsíkján harcol csapatával, kétszer meg is sebesül. Amikor megkötik 1918 novemberében a fegyverszünetet, ezredesi rangot kap. Ekkor még alig harminchat esztendő. A háború után Graziani keserűen és kiábrándultan vonul vissza minden cselekvéstől, a forradalmi kilengések elveszik minden kedvét a katonai szolgálattól, éppen ezért rendelkezési állományba való helyezését kéri. Civilruhát ölt és hosszú keleti utazásra indul. Hónapokig túristáskodik a Közelkeleten, de nem bírja ki sokáig, hazatér és újból felölti az egyenruhát. Természetesen megint csak a keletafrikai gyarmatbirtoklásra kívánczik és 1921-től egészen 1939-ig, tehát majdnem két évtizedig egyolytában ott szolgálja hazáját. Nem könnyű a feladat, kemény és szívós 18 év ez, de páratlan katonai tudása, vakmerősége, bátorsága, merészsége, remek szervezőképessége átszöngíti a legnagyobb nehézségeken és a legkeményebb hónapokon is.

Először Libia pacifikálását bízzák rá; érdemei elismerésül Cyreneica alkormányzójává nevezik ki. Azután Olasz Szomaliföld katonai főparancsnoka lesz. Ekkor kezdődik az abessziniai háború. Graziani először is mestersen megszervezi összeköttetéseit, hadtápvonalait, az egész hadjárat tervét apróra kidolgozza, azután villámgyorsan ráveti magát az ellenségre, áttöri arcvonalaikat, a szétszórt abesszíniket közel 500 kilométeren keresztül üldözi, majd a keleti hadsereg ellen fordul. Három nap alatt felmorzsolja ezt a frontot is és megnyitja az utat észak felé. Badoglio seregeivel összeműködve diadalmasan vonul fel Addis Abebába. Badoglio távozása után ő lesz Etiópia alkirálya egészen a múlt év szeptemberéig, akkor hazahívták, kinevezték vezérkari főnöknek és rábízta az anyaországban lévő két hadcsoport egyikének a vezetését.

Közel két millió franciát fogtak el a németek

A német hadsereg vesztesége hasonlíthatatlanul kevesebb, mint a világháborúban

Berlinből jelentik: A német sajtó „Minden idők legnagyobb győzelme” cím alatt közli a véderő összefoglaló jelentését a franciaországi harcokról. A német lapok megállapítják, hogy az ellenséget hatalmas veszteségek érték, ugyanakkor

a német veszteségek az óriási sikerhez viszonyítva igen csekélyek.

A lapok feltűnő betűkkel közlik a számadatokat. A német összefoglaló hivatalos jelentés fontosabb részei a következők:

Június 5. és 25. között a három német hadseregből hősi halált halt 16.822 tiszt, altiszt és közlegény. Eltűnt 9921 személy, akiknek nagy része valószínűleg szintén hősi halált halt. Megsebesült 68.511 katoná.

A május 10-én megindult és június 25-én befejeződött offenzíva során a németek a következő veszteségeket szenvedték: Elveszt 27.074, eltűnt 18.349, megsebesült 111.034 katonai személy. Összesen tehát a veszteség 156.492 fő.

Az 1914 évi német offenzíva során 638 ezer ember volt a veszteség, ezek közül 85 ezer meghalt. Az 1916 évi verduni ostromnál 310.000 volt a németek vesztesége, akikből 41 ezer meghalt. Az ugyanezen évben lefolyt német sommei harcok során a veszteség 417 ezer volt. Hősi halált halt 58 ezer. Az 1918 évben 240 ezer fő volt a veszteség, akik közül 35 ezer meghalt.

Azt, hogy az ellenség milyen veszteséget szenvedett, még nem lehet megállapítani, de hogy hasonlíthatatlanul nagyobbak, azt mutatja

az a szám is, hogy a német csapatok 1 millió 900 ezer francia foglyot ejtettek.

Ezek között 5 tábornok és 29 ezer tiszt van. Június 5-től 25-ig 55 francia hadosztály teljes felszerelése, a készletek és felbecsülhetetlen hadianyag került a német csapatok birtokába, nem számítva a Maginot-vonalban zsákmányolt hadianyagot. Német kézre került ezenkívül Franciaország nehéz és legnehezebb tüzérsége is. A francia léghaderő vesztesége június 4-től kezdve a következő:

Légharcban leltek 383 repülőgépet. A légvédelmi tüzérség 155 ellenséges gépet pusztított el, 239 gépet földön semmisített meg, ezenkívül 15 francia gép eltűnt.

Az összes veszteség tehát a francia léghaderőben 792 gép volt.

A német légvédelmi tüzérség elpusztított 26 táró és egy kötött léggömböt.

A német tengeri haderő elülsívesztett 3 darab 20 ezer tonnás segédcsirkalót és 3 kereskedelmi hajót, amelyeket csapatszállításokra használtak fel.

Összesen 493 ezer tonna kereskedelmi hajót pusztítottak el az offenzíva megkezdése óta. A beszámoló azzal fejeződik be, hogy Németország

legyőzte a legerősebb szárazföldi ellenfelét és most már egy ellenség maradt, amely szövetségesek nélkül áll és ez Anglia.

(Radór.)

Temesvár lakosságának cukorral és tűzifával való ellátása

A helytartóság áellenőrző bizottsága Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetőtitkár élneklével ülést tartott, amelyen számos fontos kérdést tárgyaltak. A lakosság cukorellátásának biztosítására intézkedés történt, hogy a freidorfi cukorgyár temesvári lerakata, amely eddig csak a kereskedőknek szállított cukrot, kiskereskedelemben is kezdje meg a cukor-árufutást.

Ennél a cukorlerakátnál, amely a jözsefvárosi Müller Guttenbrun úton van, mindenkinek kiszolgáltatnak 1—5 kiló cukrot. Ilyenformán tehát a lakosságnak cukorral való ellátása biztosított. Foglalkozott a bizottság a tűzifa árának kérdésével is. Elhatározták, hogy a fa árát az egyes városok vezetősége fogja meghatározni.

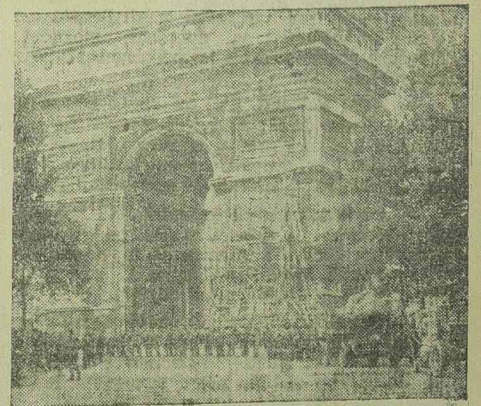
Temesvár számára azt ajánlotta a bizottság, hogy a város állapítsa meg a fa vagononkinti árát 7200 leiben. Ehhez a kereskedő hozzászámíthatja majd a vasúti költséget, a számlázási költséget és törvényes hasznát. Ilyenformán Temesvározt a fa vagononkinti ára előrelátólag 10.800 és 11.300 lei között fog mozogni a fa minősége szerint.

A búza árának megállapításával kapcsolatban a bizottság elhatározta, hogy közbenjár a minisztériumnál és úgy a termelő, mint a kereskedők és malmok számára egységes ár megállapítását kéri. A bizottság végül Arad város, Újkisoda és Nagyszentmiklós számára megállapított maximális árakat ellenőrizte és azokat kisebb módosításokkal jóváhagyta.

Bizottság alakult a királyi helytartóságon a basarabiai menekültek segélyezésére

A basarabiai és bukovinai menekültek segélyezésének ügyével kapcsolatban tegnap délután a királyi helytartóságon Marta Alexandru dr. királyi helytartó emlékezte miatt értekezlet volt, amelyen Baran Coriolan dr. főpolgármester, Tiéran Emil dr. megyei prefektus, Baicu Nicolae rendőrkezes, Madancovici ezredes, a Nemzeti Garda tartományi parancsnoka, Unterweger Lothar dr. pápai protonotárius, Tiétra Patrachie dr. főesperes, Botez Gheorghe munkügyi vezérfelügyelő, Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő, Baltescu Ioan dr., Baika Coriolan dr. és még számos meghívott vett részt. Az értekezlet résztvevői bizottságot alakítottak, amely Temestorontal-megyében intézi a pénzügyi és természetbeni adományok összegyűjtését. A bizottság elnöke Tiétra Patrachie dr. főesperes, tagjai pedig Madancovici ezredes, Nedelcu Constantin tanár, az országőrök tartományi parancsnoka, Baicu Nicolae rendőrkezes, Unterweger Lothar dr. pápai protonotárius, Baika Coriolan dr. és Baltescu Ioan dr. Ezenkívül a királyi helytartóság többi megyéjében is megalakítják a bizottságokat a basarabiai menekültek segélyezésére. Az erre a célra összegyűjtött pénz és egyéb adományokat az egyes megyei prefekturák összpontosítják és azután minden héten eljuttatják a bucegi királyi helytartósághoz, amely majd szétosztja a Prahova,

Arges, Dâmbovita, Muscel és Buzău megyékben elhelyezett menekültek között. A gyűjtést a Nemzeti Garda, az országőrök és a katonai előképzősök végzik. Az adományozást nyomban megkezdtek tegnap az értekezlet résztvevői által jegyzett felintézési öszeggel.

A német csapatok elvonulnak a párisi diadalny el

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhos való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhos való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

18-10 és este 10 óra után: 78-11

Múlnak a napok

Múlnak a napok.
A tavaszról nyár lesz,
Őszeb fordul lassan a nyár
És télbe borúl az ős...

Szüriken mennek tovább a felhők.
Hajtja őket a szél,
Más lesz a formájuk,
Ahogy egygő lesznek, szétválunk
És újra egygő válunk.

Szüriken mennek tovább a napok.
Hajtja őket az élet szele.
Könnyes szemmel nézek utánuk —
Hová, merre tart az útjuk?...
Miben lettek egygő,
Hol váltak széjjel,
Mikor lesznek egygő megint?
— Az Időben...

Szomorú sóhajjal köszöntöm az Időt,
Köszöntöm a jelenben.
A jelent hajtja az Idő.
A jelen a jövőért van
És a jövő talán a múltért...

Szüriken mennek tovább az életek.
Hajtja őket a sors szele.
Könnyes szemmel nézek utánuk.
Hová, merre tart az útjuk?...
Kiben lettek egygő,
Hol váltak széjjel,
Kiben lesznek egygő megint?
— Az Istenben...

És elmúlik az Idő.
De az Isten az örök.

Múlnak a napok.
A tavaszról nyár lesz,
Őszeb fordul lassan a nyár
És télbe borúl az ős...

És mosolyogva nézem,
Hogy a télből elmúlásból újra élek;
Tavasz lesz...

Kristóf Márta.

(—) A királyi helytartó ellenőrző körúton Marta Alexandru dr. királyi helytartó ellenőrző körútja során Aradon és Aradmegyében is tartott ellenőrzést. Aradon megjelent a városháza és a megyei prefektúrán, majd egyes községeket látogatott meg, ahol meghallgatta a lakosság kívánságait és nyomban megadta a szükséges utasításokat a legszükségesebb ügyek elintézésére.

— NEM HIVJÁK BE AZ 1941. ÉVFOLYAMOT. A Rador közli: Az egyik fővárosi lap tévesen azt a hírt terjesztette, hogy az 1941. évi katonai szolgálati évfolyamot azonnal behívják. Ezt a hírt illetékes helyről hivatalosan megcáfolják.

— Dánia kilép a Népszövetségből? Koppenhágából jelentik: A nemzeti szocialista és parasztpárti hívek kedden a parlament képviselői útján azt javasolták, hogy Dánia lépjen ki a Népszövetségből és hívja vissza londoni követét.

— A magyar igazságügyminiszter Belgrádba utazik. Budapestről jelenti a Rador: Radocsay László dr. igazságügyminiszter a jövő héten Belgrádba utazik, hogy visszaadja Markovics László jügoszláv igazságügyminiszter névjegyét hét előtti budapesti látogatását.

— Rómába érkezett a londoni olasz nagykövet. Rómából jelentik: Bastianini londoni olasz nagykövet a követség személyzetével ma érkezett vissza Rómába. A nagykövetet a hatóságok és a külügyminisztérium képviselői fogadták.

— ÖZÖNLIK AZ ARANY AMERIKÁBA. Washingtonból jelentik: A múlt héten az USA kincstárban 418.236.631 dollár értékű arany folyt be. Ebből 24 millió 157 ezer 593 értékű Franciaországból érkezett ezen a héten, míg Angliából 101.377.517 dollár értékű arany érkezett. Ezenkívül még érkezett olyan arany mennyiség is az Egyesült Államokba, melyekről nem adtak ki hivatalos jelentést.

— A lengyelországi német halottak hazaszállítása. Berlinből jelentik: Egy német bizottság utazott Moszkvába, amely a szovjet kormányval tárgyalásokat fog folytatni, hogy a lengyelországi harcok során elesett német katonák holttesteit kihantolják azon helyekről, amelyek most a Szovjetekhez tartoznak.

BORSEC

ideális magaslati hely
fenyvesek között.
Napos, szép szobák, jó koszt.

SAINT-SAUVEUR villában

(—) Fényes nappal baromfit lopott. Sáros Vasile húsz éves gyárvarosi cipész a józsefvárosi Preyer utcában figyelmes lett egy szekérre, melyen baromfit szállítottak. A fiatal ember gyors elhatározással a kocsinál termett és anélkül, hogy a kocsi észre vette volna, ellopott egy pár baromfit. Az egyik járókelő figyelmeztette a kocsiat, mire az üldözőbe vette a tolvajt, de annak sikerült a hetipiac tömegében egérvát nyernie és elmenekülni. A lopás után nyomban a gyárvarosi piacra ment és a lopott baromfit értékesíteni akarta. Az egyik rendőr azonban igazoltatta és a rendőrségre kísérte, ahol azután kiderült a lopás. Megindult ellene az eljárás.

HAMAR GYÖRGY református lelkész

A bánsági református egyházmegyét súlyos csapás érte. Hamar György nyugalmazott újszentesi református lelkész, a bánsági református lelkészi kar nevezte, hosszas és kinos szenvedés után, 69 éves korában meghalt. Negyvennégy esztendőn át munkálkodott a hívek lelki épülésé és az egyház megerősödése érdekében, mindenkor csendben, zajtalanul, az ideális pap hivatásteretétől fítve dolgozott, sohasem kereste a feltűnést, hanem mindig a munka eredménye szerezte neki a legnagyobb örömet. Hamar György tanulmányait Debreczenben és Pápán végezte, a teológiai főiskolát Budapesten abszolválta, majd több helyen volt segédlelkész. Az 1901. évben Újszentes község presbiteriuma rendes lelkésznek választotta meg és azóta, 38 éven át szakadatlanul ott működött az 1939 év április hó elsején bekövetkezett nyugdíjazásáig. Egyháznak, híveinek, családjának élt, sohasem voltak hangos, szélesebb körre kiterjedő ambíciói. Egy ideig a bánsági református egyházmegyének magas tisztességét, a tanácsbírói tisztelet is betöltötte, amelyről azonban később lemondott. Nyugalomba vonulása után még a lelkészi lakban maradt családjával, ahonnan éppen mostanában akart kiköltözni, hogy azt átadja a lelkészi állásban utódjának, Ajtay Gábornak, de a kifürkészhetetlen végzet már kijelölte számára az örökös lakást, a temető békés csendjében. Az utóbbi években hűdésből kifolyólag sokat szenvedett és szerető hitvese, valamint Irénke leánya a legnagyobb önfeláldozással ápították. Halálát gyászolják felesége, született Kovács Ilona, akivel évtizedeken át a legzavartalanabb boldogságban élt, fiai Hamar Lajos postatakarékpénztári titkár és Hamar György igazságügyminisztériumi főtisztviselő Budapesten, leányai Sarudi Györgyné, szendi református lelkész neje és Irénke, apjának gondos ápolója. A halálhír a református hívek nagy körében és a temesvári református egyházi hivatalban is ószinte részvétet váltott ki.

A temetés ma, csütörtökön délután négy órakor megy végbe Újszentesen. Debreczeni István temesvári vezető lelkész a halálesetről értesítette az esperesi hivatalt, amely intézkedik a temetési szertartás tárgyában. Debreczeni lelkész és a temesvári református hívek, valamint a presbiterium tagjai is nagy számban vesznek részt a mai temetésen.

Olcsó vendéglátás

(Két hölgy beszélget időszerű kérdésekről).

MARIA (folytatja a diskurzust): ...igen, de állítólag Amerikában fedezték fel ezt a korszakalkotó titkos találmányt, amely forradalmasítani fogja az egész világot...

LENKE (legyint): Nem hiszek én az ilyen féltve őrzött találmányokban!

MARIA: De, kérlek, Anna NewYorkból jött az utolsó hajóval és ő mesélte. Meg is mutatta. Hetekig lehet hordani és mosni, ki van zárva, hogy a szem leszaladjon róla. (Sóhaj). Bár volna Európában is ilyen harisnya, rengeteget spórolhatnánk rajta.

LENKE: Pláne most, amikor takarékoskodni kell.

MARIA: Én nem is rendezek otthon nagyobb összejöveteleket, pedig tudod, hogy az uram menyire imádja a társaságot. Csütörtökön lesz egy kis brids, de csak feketébe hívtam a társaságot.

LENKE: Ma modern alapokra kell helyezni a háztartást. Mióta a kávé megrágtult, nekem egy vasba sem kerül.

MARIA: Hogy-hogy?

LENKE: Minden vendéknek idejében megsügom, hogy hozzon egy kis kávé vagy teát. Ki mer tűz dekanál kevesebbet hozni? Hétfőn nálam is lesz összejövetel, már előre örülök neki, mert legalább két hétre való anyagról gondoskodom.

MARIA: Hát azt hogy csinálod?

LENKE: Figyeld meg! Tibor éppen felénk tart, meghívom őt is hétfőre. (Tiborhoz, aki köszöntötte a két hölgyet). Isten hozta, Tibor, éppen telefonálni akartam magának. Hétfőn szívesen látom bridsre és feketébe.

TIBOR: Kezeiket csókolom. (Leül.) Nagyon szépen köszönöm a meghívást.

LENKE: Félkilenkor, mint rendesen.

TIBOR: Pontos lesznek.

LENKE: Kávéra ne küldjön, mert még van a multkoriból. Hanem pár deka teát hozhat.

TIBOR: Nem szoktam teázni.

LENKE: Ki beszél magáról? Csupa olyan vendég lesz, aki imádja a tát.

TIBOR: Brideszni fogunk?

LENKE: Hogyne. Ne felejtsem el új kártyát hozni magával. És szőljön Sándornak is, őt is szívesen látom.

TIBOR (kárörömmel): Ó mit hozzon?

LENKE: Semmit. Mignonon és gyümölcsön kívül. Maga pedig, mivel ügyis közel lakik, hozhat cigarettát is.

TIBOR: Pardon, feljegyzem. (Irja.) Tea, kártya, cigareta...

LENKE (diktál): És szivar. Az uram azt szokott szívní. Ugy-e maga szereti a vörösbort?

TIBOR: Imádom.

LENKE: Hozhat azt is két-három palackkal.

TIBOR (feljegyz): Igenis. Sándornak megmondom, hogy pezsgőt hozzon. (Búcsúzik.) A viszontlátásra!

LENKE: Pá, Tiborkám! (Utána kiált.) Tibor! De nehogy nekem megint küldjenek egy csokor ibolyát, mint a multkor! Megtiltom, hogy költségbe verjék magukat azért a csésze feketéért! (—)

(—) Tettenért zsebtolvaj. Vuia Vasile, hirhied zsebtolvajt a józsefvárosi piacon tetten érték, amikor egy asszony zsebéből kilopott nyolcszáz leit. Előállították a rendőrségen és kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

(—) A Bányai Nyugdíjgyűlés hivatalos órái július elsejétől kezdve augusztus 31-ig bezárólag délelőtt kilenc órától déli félegy óráig tartanak. Kivétel képeznek a nyugdíjfizetési napok, amikor délután is van hivatalos óra.

(—) Születésel. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Marinescu Marin keresk. utazó Ioan nevű fia, Kovács György cipész Ilona nevű leánya, Hajdú János hentesgőd Mária nevű leánya, Bugariu Ioan városi kézbesítő Mihai nevű fia, Mihai Ioan őrmester Emilia nevű leánya, Minda Petru villanyüzemi tisztviselő Petru nevű fia.

— Tizezérel gyűrűzik a madarakat Németországban. A világszerte ismert rosszitten madárvárta a háború alatt is teljes erővel folytatja a madarak vonulását kutató munkáját. Évente sok tizezer madarat jelölnék gyűrűvel és most is ezerszámra futnak be hozzá a legkülönbözőbb tájakról jelentések, amelyeket azután tudományosan feldolgoznak.

(—) A Vörös Kereszt segélyakciója a menekültekért. A Vörös Kereszt segélyakciót indított a menekültek támogatása érdekében és felhívást intézett az ország lakosságához, amely szerint a megszállott basarabiai területekről menekült lakosság részére ruha- és fémterméladományokat Bucurestiben a Soseana Basarab 52 szám alatt lehet leadni. Késpénzadományokat a következő címre lehet küldeni: Vörös Kereszt, Bucuresti, Str. Amzei 29 szám. Intézkedés történt az élelmiszeradományok továbbítására nézve is. (Rador.)

Állomásról-állomásra menekült basarabiaiaiak között

Hosszu vonatokban ömlött a nép az ország belseje felé

(—) Halálozások. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Irimias Petru 47 éves erzsébetvárosi cipész, Mari nesu Ioan öt napos, Molnár Sándor 63 éves meghalt napszamos.

(—) Családi öröm. Haupt János, a temesvári sörgyár könyvelőjének felesége, született Müller Ilse, egészséges lánygyermeknek adott életet.

(—) Halálos vonatgázolás. Curcian Silviu, harminchárom éves lugosi fékező, a Lugos és Marosillye között közlekedő vonaton teljesített szolgálatot. A fékező Marosillye állomáson a sinek között akart átmenni, amikor a berobogó Rapid-vonat elgázolta. A vonat kerekéi mindkét lábát levágták és a szerencsétlen ember néhány óra múlva meghalt. Holttestét hozzátartozói Lugosra szállították és ott temették el.

(—) Felhívás a hadirokkant tiszteltekhez. Ionescu Radu alezredes, a hadirokkantak egyesülete temesvári csoportjának elnöke, meleghangú felhívással fordult a hadirokkant tiszteltekhez, altisztekhez, katonákhoz és a hadiövezgyekhez, valamint a nagykorú hadiárvakhoz, akiket felszólít, hogy lépjenek be a Nemzet Pártjába mert ez az ország érdekeit szolgálja.

(—) A basarabiai és bukovinai németek áttelepítése. Berlii jelentés szerint a basarabiai és bukovinai németeket, akiknek száma mintegy százhatszáz, már legközelebb áttelepítik a Szovjetországra számára átengedett területekre. Ezek a németek Warthegauban találnak majd új otthonot. A német birodalmi kormány megbízottja már elutazott Basarabiába, hogy megbeszélje a szovjet hatóságokkal az áttelepítés módját.

— Új egészségügyi államtitkár. Az egészségügyi minisztériumban Hortolomei miniszter jelenlétében ma iktatták be Ion Simionescu államtitkár.

A fővárosi lapok hasábos cikkekben számolnak be a Beszarabiából és Északbukovinából érkező menekültekről. A Románia Isasiba küldött külön tudósítójának nyomán közöljük az alábbi cikket, amely hol komor, hol optimistább színekkel festi le az ott lejátszóó eseményeket.

Ploestitől kezdve egymásután találkoztunk vonatokkal, amelyek Thighina és Cetatea Alba felől szállítják a menekülőket. Buzău után vonatunk szembe találkozik több szerelvényel, amely a dél-basarabiai románokat hozza. A vonatok felerészben személykocsikból és felerészben tehervagonokból, zsufolóság telve vannak.

Az egyik kis állomáson, ahol a két vonat keresztezi egymást, alkalmunk van az egyik teherkocsiból az eső miatt csak félve kikandikáló fiatal fiúkkal és lányokkal beszédebe elegyedni.

— Honnan jönnek?
— Lapusnából...
— Orheiből...
— És hol vannak a szülei? Látom, hogy valamennyien fiatalok.

— Nem akartak jönni. Mit csinálunk? Azt mondták, hogy ők már öregek, ott akarnak meghalni, ahol születtek, hagyjuk őket békében. De, mondja meg, ki tudja most magát megértetni velük?

— Tökéletesen igazuk volt — hangzik most a vagon mélyéből egy komoly hang, majd megjelenik az ajtóban egy fiatalember.

— Igen, igazuk volt. Én magam is ott maradtam volna, földem volt és juhaim. De nem tehettem másként, nem akarta az asszony — és mérgesen befelé tekint. Az asszonyok mindent összezavarnak és én mondom, ez nem nevetnivaló.

Nem nevetett senki.

A vonat mozgásba jött és az elkecseregetett utast még a távolból is lehetett látni, amint széles kézmozdulatokkal magyaráz társainak.

Az eső elállott. Az ég visszakapta kék színét. A focsanii állomáson a tiszteltől és katonáktól zsufofolásig megtelt perronon utat tör magának egy országőr csoport: a fiuk nagy tálcákon élelmiszert visznek az egyik mellékvágányon állomásozó menekült-vonatnak. Ezek a kis fiúk dicsőre méltó buzgalommal dolgoznak és segítenek a Vörös Kerest hölgyeinek.

Putna Seaca állomáson újabb menekült vonat áll. Az egyik vagon ablakból egyszerre valaki kitörő örömmel üdvözlő a szembenálló vonatban felfedezett ismerőst, akit már régen elveszettnek hitt. Kérdések és feleletek pergőtlene következnek:

— Mit csinálsz Obreja?
— Jaj Istenem, pénteken este indultam.
— Mit tudtál magaddal hozni?
— Hozni? Egy táskát és két csomagot.
— Mi van ott?

— Mi legyen, nem tudod elképzelni. Mindenki menekült, ahogy tudott és amit tudott magával hozni. Az emberek maguk elmenekültek, de vagyok maradtak a jó sorsra bízva.

Teucu.

Hosszú vasuti kocsisorokat tolatnak, hogy szerelvényt állítsanak össze és a bennük ülő menekülteket a minisztérium által megállapított elhelyezési tervek szerint rendeltetési helyükre vigye. Személyek előtt vonulnak el a menekülők kocsisorai. A tehervagonokban konyházakból és ágyakból összetakolt gyermekfelkely látható, a férfiak valaminek nekitámaszkodva szívják a keserű cigarettát, asszonyaik pedig szórakozottan játszadoznak valami konyhaeszközzel. Mindnyájuk szeme a messzibe tekint.

Itt egy másik kép, amely teljesen azonos az előbbivel és az utána következő sok mással. Vaslui-ban és Isasiban megismétlődik ennek a drámai liik-tetésű filmnek képsorozata. Mindenütt a román csapatok fedezik a visszavonulást és a Prut feketén vonuló sávja mentén, amely a demarkációs vonalat jelenti, néhány helyi incidens ellenére a polgári és főleg a katonai hatóságok erejük megfeszítésével dolgoznak, hogy a munka tervszerűen folyjék.

A hamis hírek terjesztése miatt a tartományi és megyei hatóságok felhívással fordultak a lakos-sághoz, hogy tartózkodják az ilyen hírek terjesztésétől, másrészt pedig ne adjon hitelt a rosszakarató zavarosban-halászkoknak. Jellegzetesen tragikomikus eset történt Isasiba a villamoson. Négy alak összebújva beszél egymással. „Elesre font” fülekkal hallgatják, mit mond a másik:

— Átvitték a Dnyeszteren az biztos, én mondom.

— Kit? Dobjanskit?

— Igen, a Balti-megyei prefektust.

— És most mi lett vele?

— Mi legyen? Lelőtték. Saját szememmel láttam, a nyílt uccán történt. Magam se tudom, hogy menekültem meg.

— Ön látta ezt? — Érdeklődik most egy magas szőke, jó kiállítású férfi, aki eddig a szemben lévő padon ült.

— Természetes, hogy láttam, ha mondom, hogy a saját szemem előtt folyt le az egész jelenet.

— Hogy is hívják azt, akit Ön szerint megöltek?

— Dobjanski, Balti megye prefektusa, mindenki ismeri.

— Mondja csak — válaszol most már egy kicsit kemény hangon a szőke férfi — mondja csak, maga nem szégyenli magát?

— De miért? Nem értem...

— Hát csak azért, hogy kérdezsek valamit.

— Nem hiszi el, amit mondtam?

— Hát hogy higgyek magának, amikor az a bizonyos Dobjanski, Balti-megyei prefektus, akit a mege szemeláttára a nyílt uccán lelőttek én vagyok, teljes nagyságban.

„Aki a jelenetet látta” az első megállónál páni-szerűen hagyja el a villamos kocsit. Ugyanilyen gyorsasággal szállnak le társai.

Pius pápa részvétlívratot küldött Balbo tábornagy özvegyének

Olaszország nemzeti hőisének földi maradványai a háboru végéig Tripolisban maradnak

Tripolisból jelentik: Kedd reggel a hősi halált halt Balbo marsall és társainak koporsóját a repülőtérről a kormányzói palotába vitték és a volt dolgozószobájában ravatalozták fel. A koporsóra helyezték a tábornagy jelvényeket. Óriási tömeg zarándokolt a ravatalhoz. A szerdai temetés után Balbo földi maradványai a háboru végéig Tripolisban maradnak.

A tábornagy özvegye a következő két részvétlívratot kapta: A piemonti herceg így táviratozott: „Szeretett férjének tragikus vége mélyen meghatott és szívből megindított. Hazánk dicsőségének egy csillaga szállt vele sírba. Minden részvétem az Ön és gyermekeiért.”

A másik táviratot Maglioni bíboros államtitkár

XII. Pius pápa nevében küldötte az özvegynek.

Budapestről jelentik, hogy Balbo Italo tábornagy lelkiüdvéért szerdán délelőtt a Szervita téri római katolikus templomban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen megjelent vitéz Bartha Károly magyar honvédelmi miniszter, Werth Henrik, a magyar honvédezerkar főnöke, bárcziházi Bérczy István államtitkár és más előkelőségek. Ott volt a gyászmisén az olasz követ és a követéség személyzete, míg német részről Ermandsdorf német követ és a követéség tisztikara. A magyar honvédség ezenkívül egy tábornoki és tisztiküldöttséggel képviseltette magát. A gyászmisét Karari József rendfőnök celebrálta nagy papi segédlettel.

Amerikai-angol titkos flotta-egyezmény

Japán felkészülten várja a Csendes-óceánon történő eseményeket

Tokióból jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A japán sajtónak tudomására jutott, hogy

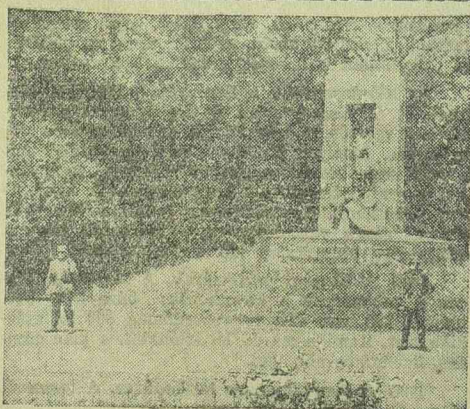
Anglia és az Egyesült Államok között titkos hajózási egyezmény jött létre

és megegyeztek abban is, hogy közösen mozgósítják a csendes-óceáni angol és amerikai erőket és közösen használják fel a távolkeleti támaszpontokat. A japán külügyminisztérium szóvivője kijelentette, hogy még nincs tudomása a titkos megegyezésről, de azt mindenki tudja, hogy ilyen tervek léteztek a múltban. A Rokumkin Simbun írja, hogy az egyezményt már alá is írták Washingtonban és a tárgyalásokon résztvettek Lothian lord angol nagykövet, valamint az ausztráliai kormány washingtoni képviselője és Cordel Hull. Az egyezmény értelmében a két hatalom közösen szervezi meg csendes-óceáni érdekeinek védelmét olyképpen, hogy az amerikai flotta a singaporei angol támaszponton fog szolgálatot teljesíteni, míg a hawaii és a honolulu amerikai támaszpontok az angol haderők rendelkezésére állnak. Együttműködés létesül a légi haderők között is. A lap szerint

a washingtoni szenátus külügyi bizottsága már hozzá is járult az egyezményhez, amit főleg Pittmann szenátor támogatott. Japán mértékadó helyen megállapítják, hogy az

egyezménynek haszna nem lesz és ugyanaz a kudarc fogja érni, mint a nyugati hatalmak minden eddigi akcióját.

(Rador.)

A franciák által az 1918-iki békekötés emlékére létesített Compiègne emlékszóbor előtt most német katona posztol.

KÖZGAZDASÁG

A Magyarországból való behozatal új szabályozása

Julius 15-ig egész évre kell kérni az engedélyt.

A Magyarországgal kötött egyezmény értelmében az ott felsorolt árúk behozatali engedélye iránti kérvényeket július 15-ig kell az Importigazgatóság-nál beadni. Az egész esztendőre kell igényelni a kérdéses árúkat és a kérvényben a „fizetés módja, rovatba ez vezetendő „in clearing.” A harmadik évenyegyre beadott kérelmeket figyelembe veszik. A kérdéses importárúk a következők (a zárójelben irt szám a vámtarifa tételszáma) kvarckő (870) magnézium, calcium (896), alumíniumhidrát (863),

kenderfonat (471-7), impregnált csomagoló kenderszövet (581), kötelek, hevederek és burkolatok, kenderbő (565), transmízióheveder kenderből (562), I. T. lemezek (914), kaucsukestévek és hüvelyek (827), műszaki kaucsuktárgyak (834), orvosi kaucsukműszerek (835), bányászruhak kaucsukból (822), ásó (1184), bárdok, balták és fejszék (1190), fűrészek (1236, 1240-1), fecsnyarok (1173-80), traktorok (1225).

Augusztus 14-ig kérni kell a devizaigénylés nélküli behozatali engedélyt

A külkereskedelmi minisztérium az érdekeltek tudomására hozza, hogy a Monitorul Oficial 144. számú június 25-iki számában közzölt rendeletörvény szerint a vállalatok birtokában levő külföldi devizákkal a rendeletörvényhez csatolt listában levő nyersanyagokat, fél- és egész gyármányokat engedély nélkül lehet behozni. E célból a écek import-kérvényt tartoznak augusztus 14-ig beadni, amelyen

a „fizetés módja” rovatot a következőkkel töltik ki: „Disponibilul propriu — fără drept la devize — conform D. L. No. 2058.” (Saját készletből — devizaigény nélkül — a 2058 számú rendeletörvény szerint.) A behozatali engedély — amelyet ilymódon nyernek — 1940 december 31-ig érvényesek, tehát addig az árút be kell hozni.

A munkaszerződések illetékének leróvása

Tízezer leien aluli havi fizetés nem esik illeték alá

Az alkalmazotti szerződések illetékezésénél két kategóriát kell megkülönböztetni: az egyik a rendes alkalmazottak, a másik azon alkalmazottak kategóriája, akik az igazgatóság tagjai is. Az előbbiekről a bélyegtvörvény 14. szakaszának 19. paragrafusa intézkedik és eszerint az írásos és szóbeli munkaszerződés után évi 1.8 százalékos illeték jár: Csak azon szerződések esnek illeték alá, ahol az alkalmazott fizetése a havi 10.000 leit meghaladja, mivel a munkaszerződési törvény 43. szakasza szerint a 10.000 lein aluli havi fizetések illetékmentesek. Be

kell fizetni az illetéket minden 1939. április 1. után kötött vagy meghosszabbított munkaszerződésnél, ha pedig a fizetés ezután a nap utáni időben emelkedett 10.000 lei fölé, úgy attól kezdődően illetékmentes. A 10.000 lein felüli fizetéseknel nemcsak a 10.000 lein felüli összeg, hanem a teljes fizetés után kell leróni az illetéket.

Az igazgatósági tagsággal bíró tisztviselők a bélyegtvörvény 5. szakaszának 4. paragrafusa alá esnek és ezeknél úgy a fizetés, mint a tantiéme után 1.68 százalék az illeték

Helyreállott a nyugalom a pénzpiacon és az élelmiszerkereskedelemben is

A fővárosi pénzpiacon — mint a Rador jelenti — ismét teljesen helyreállott a nyugodt magatartás. A pénzintézetek ellen felmerülő igények már az események második napján lecsendesedtek és a betevők mindent megnyugvással állapíthatták meg, hogy a bankok minden tekintetben eleget tesznek kötelezettségeiknek. A fővárosi nagybankok pénztárai előtt és a postai csekkpénztárnál is helyreállott a normális forgalom. A pénztételek kivétele jóformán teljesen megszűnt és már igen sok betevő

akadt, aki megtakarított pénzét ismét visszavitte a bankba.

Az Argus megállapítja továbbá, hogy a pénzpiac mellett az élelmiszerek és a közszükségleti cikkek piaca is újból egészen rendes képet nyert. A lakosság egy részének azon igykvése, hogy bizonyos élelmiszert felhalmozzon, teljesen megszűnt és az üzleti forgalom határozott visszaesését lehet észlelni. A kereskedelem bőségesen gondoskodik a szükségletekről és ez igen megnyugtatólag hatott a fogyasztók sorában.

— Növekedik a német réztermelés. A „Mannsfeldsche Kupferschiefer-Bergbau Aktiengesellschaft” most közzétett üzleti jelentése szerint ennek a legnagyobb német rézbányavállalatnak a termelés fokozásával sikerült a hadiiparban nélkülözhetetlen rézmenyiség jelentős hányadát a saját telepeiből fedezni. E mellett ólmot, ezüstöt, aranyat, platintát és palladiumot is fokozott mértékben termeltek.

— Elhalasztották a Kamarák Szövetsége közgyűlését. A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének vezetősége ezúttal közgyűlést július 4-re hívta egybe, amelyen Canciovo nemzetgazdasági miniszter nagy beszédben akarta ismertetni programját, a rendkívüli időskivel kapcsolatban. A bekövetkezett beszarábni események miatt a Kamarák Szövetségének vezetősége úgy határozott, hogy a közgyűlést bizonytalan időre elhalasztja.

(=) A bászai gabonárák. A temesvári piacon a gabonárák a következők: búza 540—570, tengeri 520, zab 620, napraforgómag 850 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés alig van.

(=) A munkakamara közleménye. A temesvári munkakamara közli, hogy miniszteri határozat értelmében azokat a mestereket, akik műhelyfőnöki, ellenőrző mesteri hatáskörrel rendelkeznek, vagy munkacsoportok vezetői, magántisztviselőknél kell tekinteni és azok összes jogait élvezni.

Modern fényhatás a szinpadon

Az új és modern szinpad berendezése egy átfogó világítótelep létesítését követeli meg. A sok világító alkatrész elhelyezése gondos áttekintést és tervezést kíván, mert a rendelkezésre álló tér rendszerint csak korlátozott. Leginkább vonatkozik ez a szabadszinpadon a körhorizontra, ahol a világítás a legfontosabb, mert csak így keltheti a nézőben a messzi, végtelen menybölt benyomását. Körhorizonton a modern világító technika a csőszerű fényforrások és a vetítő szerkezetek segítségével rendkívül színes hatást és hangulatot képes elővarázsolni. Ez a technikai felkészültség a néző elé élethű tájképeket rajzol. Tökéletes tájkép benyomást kelti az, hogy egy felhőáparatús segítségével a szinpadi horizonton átvonuló felhőket a valóság látszatával lehet érzékelteni. A felhőképek ügyes vetítésekkel és értékes optikai berendezésekkel a vászonfalra kerülnek. Az AEG, amelynek ezen a téren értékes tapasztalatai vannak, az utóbbi években számtalan szinpadot rendezett be világítástechnikai szempontból és ezek a modern felszerelések a legújabbak közé tartoznak.

Sporthírek mindenfelől

Elmarad a Szófiába tervezett román-bolgár kerékpárverseny. A Sport című szófia sportlap egyik legutóbbi számában arról ad hírt, hogy a bolgár szövetség megtett minden előkészületet a vasárnapi román-bolgár kerékpárverseny megrendezésére vonatkozóan. A lap egyébként közli a román csapat összeállítását is. Ezzel szemben a bucarestii sportsajtó megjegyzi, hogy a versenyből nem lesz semmi, mert a román kerékpár szövetség három nappal ezelőtt közleményt adott ki és abban megtiltotta a román versenyzők külföldre való utazását.

Készülődések a német-román és a kis KK mérkőzésre. Románia válogatott csapata július 14-én Frankfurtban mér össze erejét a német válogatott csapattal. A román szövetség vezetői megtették a szokásos előkészületeket és amennyiben felsőbb helyen hozzájárulnak a vezetők és a csapat tagjainak kiutazásához, úgy a mérkőzést feltétlenül lejátszák. A szövetség egyébként kimutatást terjesztett a legfelsőbb sportszövetség és az Ország Öre parancsnoksága elé és abban pontosan feltüntette a csapatot kísérő személyek és a játékosok adatait. Ugyanez a helyzet a vasárnapi kis KK mérkőzést illetően is. Amennyiben a jugoszláv csapat engedélyt kap a beutazásra, úgy a mérkőzést megtartják, ellenkező esetben későbbi időpontra halasztják.

A Rapid FC meghívást kapott Zágrábba. A Rapid FC játéka nagyszerű benyomást keltett a horvát fővárosban. Ezen a mérkőzésen történt meg első ízben, hogy a Gradjanszky csatársora nem tudott egyetlen gólt sem rugni. A horvát együttes vezetője meghívta a román csapatot egy barátságos mérkőzésre, amelyet az ősz folyamán bonyolítanak le. A Rapid FC vezetősége azonban csak abban az esetben hajlandó elfogadni az ajánlatot, ha Sipo is játszhat.

Finn—magyar atlétikai verseny. A magyar és a finn atlétikai szövetségek között több levelváltás történt és ezeknek értelmében a két szövetség elvben megegyezett, hogy szeptember 28 és 29-én a két ország válogatott atlétái Budapesten mérik össze erejüket.

Elmaradt a kis KK értekezlete. Szombaton kellett volna megtartani Belgrádban a kis KK értekezletét, amely azonban elmaradt, mert a megbízottak nem utazhattak a jugoszláv fővárosba. Iuga Liviu dr. értesítette a szövetséget, hogy az értekezlet elmaradt és ő sem utazott el Belgrádba.

Érdekes játékos vandorlások. A nyári időszakban cserélnek a játékosok egyesületet. Ez az időszak természetesen bővelkedik izgalomban, mert az egyesületek nem egy esetben igyekeznek visszatartani játékosait, akik fokozott anyagi igényekkel lépnek fel. Az aradi vonatkozású játékos vandorlásokot néhány nappal ezeiótt közöltük, míg legújabbban érkezett hírek szerint hasonló esetek történtek több más nagy csapatnál is. Az A. osztályos csapatok játékosai majdnem minden esetben kisebb egyesületekbe kérték átigazolásukat. Így Kovács I. a Ploesti FC válogatott játékosa a nagyváradi Electricába kérte átigazolását, Brandenburg pedig a bucarestii Sanatata egyesületbe. Nistor (Victoria) a kolozsvári Mánastur részére kérte átigazolását.

— Győzött a Szeged FC Kolozsvárott. A Szeged FC csapata kedden játszott le az Universitatea elleni barátságos mérkőzését, amely 3:2 arányban a szegediek győzelmével végződött.

Új súlyemelő világrekord. Josef Schuster müncheni súlyemelő bajnok a bantam-súlycsoportban 287.5 kg-os eredménnyel az olimpiai hármas versenyben új súlyemelő világrekordot létesített.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.92—49.37, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 378.54—399.78. Devizák 38% felárral: angol font 587.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JÚLIUS 4.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 13.10: Victor Predescu zenekarának hangversenye. 13.35: Időjárás, sporthírek. 13.45: Victor Predescu zenekarának hangversenye. Közben 14.15: Hírek. 15: Hírek. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Tudományos krónika. 20.16: Chopin és Brahms keringő (hanglemezek). 20.40: Hírek. 21: Orosz énekkari hanglemek. 21.15: Felolvasás. 21.30: Szimfonikus hangverseny. „Víz és vihar a zenében” (hanglemezek.) 22.15: Hírek, sporthírek. 22.30: A szimfonikus hangverseny folytatása. 23: Szórakoztató hanglemek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: Bánoczy Erzsébet hegedű zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 13.55: Solymossy Margit énekel, zongorakísérettel. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruzsin hallgatónak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A magyar-német válogatott atlétikai mérkőzés, előadás. 18.30: Fátoly Jancsi cigányzenekara. 19: Aldózat és győzelem, előadás. 19.15: Kórhé Endre énekel zongorakísérettel. 19.45: A kedves, Szilassy magyar költők verseiből ad elő. 20.15: Hírek. 20.25: Furulyaszó, hangjáték. 20.45: Amiről mindenki beszél. 21.10: Az operaház zenekara. Kb. 21.40: Russzinyelvű előadás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A rajkózenekar muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 24.25: Humoros számok hanglemezeiről. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Filmszámok hanglemezeiről. 19.45: Balázs Gyula magyar nótákat zongorázik. 20.15: Hanglemek. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: A második honvédegyezred zenekara. 22.15: Természettudomány és kultúra. előadás. 22.45: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, JÚLIUS 5.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészség-

ügyi tanácsadó. 13.10: Déli hangverseny. 13.35: időjelzés, művészeti és kulturális hírek, sport. 14.15: Rádió ujság. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Turista krónika. 20.16: Naruja Gabriel énekel. 20.40: Rádió ujság. 21: Előadás. 21.20: Szóktetés a szerályból. Mozart 3 felvonásos dalművének közvetítése. Az első felvonás szünetében (21.55—22.05): Rádió ujság. A második felvonás szünetében (22.50—22.55): sporteredmények. 23.35: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Híres kereskedők. Felolvasás. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.15: Jahn Antal és Regős András tangóharmonika kettőse. 18.35: Hangképek a könyv sorsáról, a szerzőről az olvasóig. Beszélő Révay József dr. 19.10: A rádió szalonzenekara. 19.40: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: „Budapest fejlődése” Szendy Károly dr. polgármester felolvasása. 20.55: A Waldbauer—Kerpely vonóségyes. 21.55: „Röptében a nyár körül”. Utazás térben és időben. Irta és összeállította Cs. Szabó László. 22.40: Hírek. 23.10: Tánccsillagok. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.25: Tibor Zoltán énekel zongorakísérettel. 21: Hírek. 21.25: Réthy Pál sakkelőadása. 21.50: Szórakoztató zenekari művek hanglemezeiről.

SZOMBAT, JÚLIUS 6.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsadó. 13.10: Déli hangverseny. 13.35: Időjelzés, művészeti és kulturális hírek, sport. 14.15: Rádió ujság. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Színházi és filmkrónika. 20.16: Énekhangverseny. 20.40: Rádió ujság. 21: A rádió postája. 21.15: Tánccsillagok. 22.15: Rádió ujság, sport. 22.30: Hanglemek. 22.50: Szórakoztató zene. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások.

TRÓNUSDÖNTŐ
BALETTCIPO

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Irta: KUN-BÁN ANDRIS

20 Oliverrel együtt, magam is átesem az egyenlítői keresztelésen. A forraságban, amely ott uralkodott, bizony jól is eset a reánk zúdított víz.

A King George aztán folytatta útját délnek, egyre délnek. Oliver és én, akik az egyenlítő körül csak azért tartózkodtunk nappal is a fedélzeten, hogy lássuk a tengerészek szokásos mókáit, megint megszokott életünket éljük. Nappal ismét csak keveset voltunk a hajó fedélzetén, de éjszaka annál többet.

Nagyon sok láttnivaló volt ilyen csendes éjjelen.

Uj csillagokkal kellett megismerkednünk. Más a fényük, és más az elhelyezkedésük, mint a Föld északi felén.

Oliver elsorolta nekem a csillagok állását és nevét.

— Az ott a híres Dél Keresztje, — mondotta egyik kocsói este az égbe mutatott.

Csillagcsoportot láttunk a menybolton, amely több csillagból állott, de teljesen olyan formában, mint a kereszt.

Egyszerre aztán magas hegy szökött elő a tengerből, mintha hirtelen a vízből emelkedett volna ki. — A Jöreménység foka, — mondotta Oliver — elérkeztünk Afrika legdélibb részéhez. Ezt megkerüljük és aztán megindulunk. Északra megyünk utunk célja, India felé.

A Jöreménység foka közelében fekszik Captown városa.

Hajónk kikötött. Három napig tartózkodtunk ott. A hajón különböző apróbb munkálatokat végeztek és kiegészítettek élelmiszer készleteinket, ezenkívül friss ivóvizet hoztak.

Az utasok legtöbbször ezt a három napot a szárazföldön töltötték. Így cselekedtünk Oliverrel mi is.

Kis táskát vittünk magunkkal, amely a három napra szükséges ruhát és toalettholmit tartalmazta és a kikötőben kocsiba ültünk. Furesa, kétkerekű hintó volt az, amelyet fehér ló húzott. A kocsison fehér vászonruha és széles karimájú szalmakalap

volt, egyre hadonászott az ostorral, de egyszer sem ütötte meg a lovat, amelyet valami furesa nyelven biztított.

— Búr, sugta nekem Oliver, amikor a kocsis felől kérdésködtém tőle — erre felé csak ilyen nemzetiégi burkocsok vannak.

Egyáltalában Oliver mindent olyan szépen magyarázott nekem később is a városról, mintha már néhányszor ott lett volna, pedig csak a katonai iskolában tanulta mindezt. És itt közben a hajón sokat magyarázott nekem Kejtindiaról, annak városairól és népéről is. Beszélte Kanadáról és a nagy brit birodalom egyéb gyarmatairól, Ausztráliáról, Singalézáról és sok-sok szigetről is. Bizony kiderült, hogy a legendás katonatiszteknek már a katonai iskolában alaposan meg kellett ismerniök negyedik György király őfelség minden birtokát, hogy aztán ne legyenek idegenek ha bárhová is szolgálatra rendelik ki őket.

A ringó hajó után a mozdulatlan szárazföldön először furesa volt nekünk a járás, de aztán hamarosan megszoktuk.

Voltunk egy bazárban is, ahol mindenféle cseccsebecs árultak. Egyszerre örömmel felkiáltottam:

— Nini, az én mamecskám!

Egy nyitott dobozban három ezüsből való bohós mamecska volt. Ugyanolyan, amint egyszer gyermekkoromban az apám nekem hozott. Most emlékeztem rá, hogy ezt a kedves ajándékot apám annak idején Captownban vásárolta.

— Megvegyem? — kérdezte Oliver.

— Dehogyan, hiszen valamely pöröndöm alján ott kuporog a három mamecska.

Sok gyermekkori játékszerem közül a három apró ezüst mamecska megmaradt. Nagy leánykoromban is gyakran elővettem Sisters Brown intézetében és látszottam a három figurával, amelyek mindegyike azonnal talpra fordult, ha a fejére állítottam.

A három captowni napnak is vége lett. Ujra felszálltunk a King George fedélzetére. Nagy viortársunk óvatosan megkerülte a Jöreménység fokát, amely vidéken még dehis napfényt is állandóan irtóztató erejű szél zúg. Aztán északra fordultunk, balra elhagytuk Madagaszkár szigetét és azután hetekig nem láttunk egyebet, csak tengert és eget.

Jobbkéz felől egy napon nagyon messziről szárazföld körvonalai tüntek elénk.

— Az ott már Keletindia, — magyarázta Oliver.

Tegnapelőtt aztán befutott hajónk Bombayba.

Itt is kétkerekű fogatba szálltunk, amikor a hajó elhagyása után a Prince of Wales hotelbe igye-

13.10: A rádió szalonzenekarának műsora. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Szórakoztató hanglemezműsor. 15.30: Hírek. 17.10: „Bábjáték”, helyszíni közvetítés az egyik budapesti elemi iskolából. 17.45: Hírek. 18.15: Rádiópósta. 18.50: Népegy Lucia és Teleki Sándor magyar nótákat énekel. 19.45: Uray Dezső felolvasása a 150 éves „Peleskei Nótárius”-ról. 20.15: Hírek. 20.25: Légy jó mindhalálig”, Móróc Zsigmond színműve. 22.40: Hírek. 23.10: Hangképek a magyar-német válogatott atlétikai mérkőzésről. Beszélő: Pluhár István. 23.35: A Chappy jazz-zenekar műsora. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.25: Mezőgazdasági felőra. 21: Hírek. 21.25: Cigányzene. 22.25: Ballai Mihály dr. felolvasása „Csongor és Tündé”-ről.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGALATA:

Csütörtökön, július 4-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner Carol gyógyszer-tár.

Gyár városban a Stefan cel Mare utcában levő Jahner Rudolf gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu utcában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Ujki sodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Csütörtök, július 4.

APOLLÓ: A kegyes hazugság (német film).

CAPITOL: Ha a lányok megnőnek (angol film)

CORSO: Fenyegetés (francia film.)

SCALA: Maja kettős házassága (német film).

Hirdessen a Déli Hírlapban

keztünk. Ezt a kétkerekű hintót azonban ember húzta. Színes ruha volt rajta, az arca barna volt és úgy futott, hogy a captowni fehér lovascska sem volt gyorsabb. Ugyanilyen fogatokon hozták a szállodába podgyászunkat is.

— Vagy két hétig maradunk Bombayban, — mondta Oliver, amikor a szállodában berendezkedtünk.

Már ismerem a várost, mert alaposan megtekintettük mindent.

Mintha mecsországbán járnék, olyan minden.

A házak és az emberek is mind olyanok, ahogy azt gyermekkoromban az indiai tündéregékben hallottam.

A férjem, James Oliver hadnagy, ma reggel felöltötte magára diszegenruháját.

— Megyek a katonai parancsnokságra jelentkezni, — mondotta.

Megcsókolt és távozott.

Az ablakhoz mentem.

Láttam, hogy a szállodai szolgáló int az egyik kocsinak, amelyet kulija gyorsan odahúzott a kapu elé. Oliver helyet foglalt az ülésen és a hintó gyors ütemben megindult vele. Addig néztem utána, amíg a sokadalomban eltűnt a szemem elől.

Esküvőnk óta most vagyok először egyedül.

Ezt a kis időt arra használok fel, hogy előkeressem naplómba beleírjam gyönyörű nászutunkat.

Nagyon, de nagyon boldog vagyok.

26.

Madrasz, 1837 augusztus 21

Megint majdnem egy esztendő telt el azóta, amióta utoljára irtam naplómba.

Van azonban elég mentésem.

Az első és legfőbb mentésem az, hogy Oliverrel még mindig mézesheiteinket éljük. Minden szabad időnket egymásnak szenteljük. Nem érintkezünk most sem senkivel. Bárhová érkeztünk itt Keletindiaiban — és már voltunk jó néhány helyen — meg tesszük az illendőség kedvéért bemutatkozó látogatásainkat a tisztikar nős tagjainál és fogadjuk azok viszonzó látogatását és ezzel vége. Legfeljebb azt tesszük meg, hogy olykor közös vacsorákon, vagy ünnepélyes alkalmakon — amilyen György király őfelségének névnapja, vagy születésnapja — megjelünk a tiszt kaszinóban.

(Folytatjuk)

Mit lát és érez az ember egy japán hajón

Kis semleges sziget a tengeri háború viharában. Európa részére még mindig megfejthetetlen titok Japán

Június elején már csak nagy kitérővel lehetett eljutni Angliából, meg kellett kerülni a kontinentet, mint valami beteg állatot. Az egyetlen lehetőség egy japán hajó volt, amely Liverpoolból Lisszabonba ment, hogy Gibraltáron és Marseille-n át Nápolyba vigye a középeurópai utasokat s onnan folytassa az útját a Szezei-csatornáig az Yokohama felé.

A hajó június 3-án, két nappal a második német offenzíva megindulása előtt hagyta el a kikötőt s miközben a gőzöst lassan kivontatták az aknákkal teleszórt parti vizokról, a fedélzeten sétáló utas pillantásával a nyugati látóhatárt kutatta Irország irányában, ahonnan Anglia elleni megszállási kísérletek indulhatnak ki.

Ezen a hajón azonban nem lehetett sokáig az európai drámára gondolni, annyira lekötötte az ember érdeklődését az exotikus környezet. A japán személyzet csupa mosoly és alázat s ez az egész levegőt szinte csúszóssá teszi. Mindaz, amit valaha az ázsiai atmoszféráról olvastunk vagy hallottunk, egyszerre megrohanja emlékeztetőnk. Mintha valami mesebeli szőnyeg elröpítene az embert a Távol-Keletre. Ha az ember véletlenül rápillant valamelyikükre, az addig merev, üres szem hirtelen mézdedessé válik, mintha azt mondaná, itt áll a te legalázatosabb szolgád. Annyit hajlonganak, hogy alig lehet elfogni a pillantásukat. A bárban a pincér, amikor a parancsban felolvadó arccal meghallgatja a rendelést, mélyen meghajol. Amikor odateszi a poharat, ugyanúgy meghajtja magát és amikor visszaveszi, ismét megmutatja a tarkóját, de nem gépiesen és az ismétlés simaságával, hanem mereven, a meggyőződés lassúságával. Mindennek láttán eltűnődik az ember, hogy milyen légtér uralkodhat Japánban, ahol a császár azonos az Istennel és alatta s a nép fölött féltstenek állanak.

LAZAK, DE JOINDULATOK

Egyébként is érdemes megfigyelni ezt a Japánból vett kis mozgó szigetet. A legfeltűnőbb, hogy mindent szünetesen utánoznak és — amennyire azt így megállapítani lehet — semmit sem jól. A francia kis szervizosai és garnírozók trükkjei, külsőre minden olyan is, mintha olasz vagy francia konyháról került volna ki, csak az íze árulja el az utánzás sikertelenségét. A gépekkel ugyanígy állnak. De hát akkor mi a titkuk, amellyel fél évszázad óta annyi sikert értek el? A kérdés annál rejtélyesebb, mert az újabb idők katonai eredményeit nagyrészt gépekkel készítették elő. Amennyire azonban itt meg lehet figyelni, a japánok idegenül állnak a masinákkal szemben. A porszívótól és a gramofontól a motorokig minden készüléken bizonytalan ujjakkal babrálanak.

S ez áll egész viselkedésükre. A főnök, a vezető szavára megindulnak, de szembetűnő lazassággal mozognak, minden időérzék nélkül. Megtörtént példá-

ul, hogy tetőtől-talpig beszappanozva kellett sürgelni a fürdőcsap megigazítását s eltelt negyedóra is, amíg végre is elkezdtek motoszkálni a fürdőszobába vezető folyosói csöveken. S olyan ártatlan arccal fogtak hozzá, hogy látszott, nem is gondolnak arra, hogy késnek. Eleinte gyanakszik az ember, hogy talán rosszindulat rejtezik a késedelmiük, a lazaságuk mögött. De nem, szolgálatkészségük ösztönének látszik, ha valamit megértettek, odaadó figyelemmel engedelmessékednek. Figyelmesek is s általában azt kell tapasztalni, hogy inkább jóindu-

Egy elkallódott üzlet

Megfoghatatlan például, hogyan érintkeznek a japán matrózok a fedélközön utazó hinduokkal, arabokkal és más színesekkel, akiket Isten tudja, hol szedték fel és hol fog lerakni ez a Japán, India és Anglia között járó hajó. Ezek a fantasztikus ruházatot emberek naposszat eljártának a matrózokkal. Egyikben például nagy vászonra kétréval jegyeztek játék közben, egymás alá róttak három sort, egy egyiptomi munkás latin, egy hindu arab, az egyik hajógépész pedig japán betűkkel. Elnéztük őket egy Lisszabonban beszállt olasz orientalistával együtt, aki határozottan állította, hogy a három ember sehogysem értheti meg egymás szavát. Mégis szemmel láthatóan jól érezték magukat, mosolyogtak egymásra, mi pedig, akik az ő primitívességüket figyeltük, kissé bambán néztük őket. Azt is érdekes látni, hogy fehérek, sárgák, négerék, arabok, hinduk arctípusai közt a különbség addig szembeszökő, amíg a gyermekek és az öregség közt vannak. Az apróságok és az aggastyánok arca és mozgása kevésbé tilt el egymástól. Ugy látszik, a gyerekek és az öregek közelebb állanak az egyetemes embe-

rihez. Ez a furcsa kevert embersereglet annyi látnivalót nyújt, hogy az utas legtöbbször egészen feledkezik Európáról. Hírek alig hatolnak el erre a részben teherszállításra berendezett, tehát nem is nagyon fényűző gőzösré, a régi, recsegő rádió csak a közeli portugál, spanyol és északafrikai állomásokat fogja, ezeket pedig alig lehet megérteni. A Weygand-vonal áttöréséről is csak egészen homályos föltevések keringtek az utasok között, senki sem tudott biztosat.

Az emberek alig beszélnek politikáról. Részben, mert senkinek sem tudja, kinek milyen megjegyzéssel lép a lábujjára. Így tehát inkább sétálnak, játszanak, az Atlanti-óceán aránylag korai nyaránban sportolnak, napküröznének, táncolnak és isznak és nagyokat nevetnek, mintha nem is volna közük a vívódó Európához. És elég messzire viszik a szabályt, hogy utazás közben sok mindennek megváltozik az értékelése.

lat áll keleti lassúságuk és céltudatlan mozgásuk mögött. Nem akad közöttük a hajón egy sem, aki a legegyszerűbb mondatot megkonstruálni vagy akár csak megérteni tudná angolul, azon az egyetlen európai nyelven, amelyen egyáltalában meg tudnak szólni. Két-három szavas kifejezésekkel is csak ritkán boldogul velük az ember. Alig tudnak többet húsz-harminc szóval, még a személyzeti főnökkel is csupán számokról és a hétköznapi neveiről lehet beszélni.

A velük való közlekedést megnehezíti, hogy azt a néhány európai szót is, amit tudnak, európai fül számára érthetetlenül ejtik ki. Közudomású, hogy l helyett r-et és hogy r helyett l-et mondanak, a valóságban azonban mind a kettő helyett gyakran d-t, ezenfelül a többi hangzót is csereberélik, az s-et sz-szel, a t-ét, d-ével. Talán ez az oka, hogy leginkább az olasz utasok mernek következtetni arra, mit akarhatott mondani egyikük vagy másikuk.

Közben pedig változik körülöttünk a világ is. Azelőtt például alig számították Európához az Ibériai-félszigetet, azt mondták, ez már inkább Afrika északi nyúlványa. Június elején azonban, ami béke megmaradt Európában, jórészt ide szorult az előttünk elhúzódo partokra, főleg Portugáliába, az egyetlen országba, amely akkor is meg volt győződve arról, hogy nemcsak őt magát, de a szomszédságát sem éri el a háború.

Ezt az idilli hangulatot sugározta át a hajóra a portugál rádió is, amely régi bécsi keringőket, olcsó békebeli kuplékat játszott. Mások az ilyesmi átkergette volna az embert a fedélzet másik részébe, itt azonban úgy hallgattuk az elcsépelet, kintornára való dallamokat, mint a tegnapi Európának egy elkallódott üzenetét, amely már csak ilyen exotikus, perifériális helyen szólal meg, hogy eltűnődjék rajta a véletlenül idevetődött magányos utazó.

Frey András

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipsceani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriei

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28-10. II. kerületben: Ponovici trafik, Piata Badea Cartan Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küiti. — Nogrády trafik (Corso mozi mellett). — Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Állást keres

Perfekt gazdaasszony, aki bizonyítványokkal rendelkezik, helyben, vagy vidékre állást keres. IV., Str. Vacarescu 4. ajtó 1. 1123

Egyedülálló idősebb intelligens nő háztartásban, betegápolásban jártas, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 1126

Takarítást, mosást, vasalást vállal. Hannák II. Str. Telegrafului 35 1210

Lakás

Bútorozott szoba fürdőszoba használatlaltal magánháznál, esetleg teljes ellátással kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3 szám. 1210

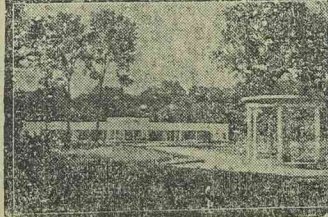
Bútorozott garzonlakás fürdőszobával azonnal kiadó. III., Str. Mitropolitul Varlan 4. 1124

Háromszobás lakás összkomforttal azonnalra kiadó. II., Str. General Grigorescu 1. II. emelet. 1212

Egyszobás uccai lakás augusztus 1-re kiadó. IV., Str. Gheorghe Sincal 7. 1127

Kétszobás, modern lakás augusztus 1-re kerestetik. Ajánlatok „Gyárigazgató” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 1127

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat. Szezón: május 1-től október 15-ig

Ár-as-ve-tel

Bútor teljesen új, modern díofahálószoba, garantált prima kivitelben és egy használt keményfa hálószoba matracokkal olcsón eladó. II., Strada Dorobantilor 1. 1121

Világos komplett hálószoba kifogástalan állapotban, nagyon olcsón eladó. Érdeklődni II., Str. Abrud 5. a házmeztérnél. 1129

Hirdessen
a Déli Hírlap-ban